

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Освітня програма	21467 Біологія та біотехнологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	091 Біологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	21467
Назва ОП	Біологія та біотехнологія
Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Стасик Олена Георгіївна, Якунін Михайло Олександрович, Зінченко Оксана Юріївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	23.01.2023 р. – 25.01.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2922-vidomosti-pro-samootsiniuvannia-osvitnoi-prohramy
Програма візиту експертної групи	https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2941-prohrama-onlain-vizytu-ekspertnoi-hrupy-pid-chas-provedennia-akredytatsiinoi-ekspertyzy

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма “Біологія та бітехнологія” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у Національному університеті «Коево-Могилянська академія» має зрозумілі цілі, які узгоджуються з місією, візією та стратегічними цілями ЗВО. Зміст програми базується на врахуванні інтересів усіх груп стейкхолдерів, для чого в Університеті розроблено різні інструменти збирання пропозицій, має практичну спрямованість та виражений регіональний контекст, що підвищує конкурентоспроможність здобувачів. Зміст ОП загалом забезпечує досягнення компетентностей та програмних результатів, визначених Стандартом вищої освіти для спеціальності 091 Біологія. У НаУКМА створене комфортне та безпечне освітнє середовище, реалізуються принципи академічної свободи та студентоцентрованого підходу до організації освітнього процесу, наявна розвинена матеріальна база. Аналіз доказів та фактів, з якими експертна група ознайомила в ході акредитаційної експертизи, свідчить про те, що освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають вимогам критеріїв щодо акредитації освітніх програм з деякими недоліками, що можуть бути усунені протягом короткого часу.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

До сильних сторін освітньої програми слід віднести: 1) розвинену матеріально-технічну базу (навчальні та науково-дослідні лабораторії, великий бібліотечний фонд); 2) безпечність освітнього середовища (забезпечення навчальних приміщень засобами першої допомоги, наявність укриттів у корпусах, університетського радіо та системи сповіщення); 3) налагоджену комунікацію між НПП та здобувачами; 4) надання учасникам освітнього процесу безкоштовного доступу до результатів сучасних наукових досліджень – наукометричні бази даних Scopus, Elsevier тощо; 5) психологічну підтримку здобувачів та консультування НПП щодо організації навчання та створення комфортної психологічної атмосфери для осіб з особливими освітніми потребами; 6) активне інформування випускників щодо можливостей працевлаштування (база вакансій, Telegram-канал з працевлаштування, розміщення оголошень про вакансії на сторінці Університету в Facebook); 7) розвинену систему самоврядування (представлення інтересів здобувачів в органах управління НаУКМА: вчених радах, стипендіальній комісії тощо); 8) різнобічне стимулювання професійного розвитку науково-педагогічних працівників (матеріальні та нематеріальні винагороди, конкурси, створення умов для реалізації творчого підходу до проведення занять); 9) наявність в Університеті системи дистанційної освіти, за допомогою якої здобувачі можуть керувати своїм індивідуальним планом та обирати дисципліни для вивчення; 10) кваліфікований викладацький склад з досвідом наукової роботи, що засвідчується високою публікаційною активністю та участю у наукових проектах; 11) тісну співпрацю з академічними інститутами та залучення професіоналів-практиків до викладання на ОП, зокрема, представників академічних інститутів; 12) високу культуру академічної доброчесності, яка популяризується за допомогою різних інструментів (складання першокурсниками присяги, наявність окремого розділу з доброчесності в дисципліні “Вступ до Могилянських студій”). Унікальною рисою ОП є акцент на підготовці фахівців-біологів, що володіють поглибленими знаннями та вміннями в галузі біотехнології.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкими сторонами ОП є наступні: 1) виявлена неузгодженість у кількості кредитів між освітньою програмою та представленим на експертизу навчальним планом. Рекомендується привести документацію у відповідність під час чергового перегляду ОП у 2023 році. Центру забезпечення якості освіти та навчально-методичному за необхідності надати консультативну підтримку гаранту; 2) відсутність практичних занять з низки дисциплін біологічного та біотехнологічного спрямування. Рекомендується здійснити аналіз ринку, зокрема, продукції для імунологічних досліджень та передбачити бюджет для матеріального забезпечення занять з оволодіння базовими методами імунології, а також укласти угоди з установами-партнерами для організації практичних та лабораторних занять з цих дисциплін на їх базі; 3) у ЗВО на даний момент недостатньо розвинена інфраструктура для маломобільних груп населення, хоча під час зустрічей з'ясовано, що ведеться робота у цьому напрямку. Експертна група рекомендує керівництву НаУКМА протягом 2023 року розглянути можливість придбання мобільного пандусу для забезпечення корпусів, на яких реалізується ОП; 4) виявлено невідповідність змісту деяких освітніх компонентів заявленим компетентностям. Гаранту ОП рекомендується під час чергового перегляду освітньої програми провести консультацію з НПП, відповідальними за ці дисципліни, та привести документацію у відповідність вимогам; 5) виявлено недостатню обізнаність учасників освітнього процесу з процедурами та періодичністю перегляду ОП. Експертна група рекомендує Центру забезпечення якості освіти протягом другого семестру 2022-2023 навчального року провести заходи для інформування НПП та здобувачів про процедуру перегляду освітніх програм.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі освітньої програми полягають у «формуванні висококваліфікованого фахівця з біології та біотехнології рівня бакалавру, конкурентоспроможного на світовому рівні та здатного застосовувати закони та методи біології для вирішення завдань, що виникають під час фахової або освітньої діяльності у закладах виробництва, науково-дослідних установах та закладах». Цілі ОП чітко сформульовані та відображують її унікальне спрямування на підготовку фахівців на стику біології та біотехнології, вони узгоджуються з такими аспектами місії Національного Університету «Києво-Могилянська академія» (НаУКМА), як поширення знань у природничій сфері та формування високоосвіченої особистості. При формулюванні цілей освітньої програми враховані такі аспекти візії та стратегії НаУКМА, як поєднання наукової діяльності та освітнього процесу, надання студентам знань та умінь на рівні найвищих світових стандартів та у відповідності до потреб суспільства та ринку праці <https://cutt.ly/B9OyWu1>

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

При формуванні змісту ОП враховуються побажання НПП, що відображено у протоколах засідань кафедри біології (відповідь на запит ЕГ, п. 3). Зокрема, простежується орієнтованість програми на виконання досліджень на високому сучасному методичному рівні, що відповідає пропозиціям викладачів щодо продовження розвитку освітньої програми у напрямку поглиблення її фундаментальності. Пропозиції академічної спільноти збираються шляхом тісної співпраці з представниками освітніх та наукових установ України, про що повідомила гарант ОП та роботодавці, які задіяні у практичній підготовці здобувачів, під час онлайн-зустрічей. Усі групи стейкхолдерів мають можливість висловити свої міркування щодо вдосконалення ОП під час громадського обговорення. Результати обговорення представлені на сторінці Університету <https://cutt.ly/U9Ozfoh>. У НаУКМА створено асоціацію випускників, завдяки чому з ними підтримується тісний зв'язок через соцмережі <https://www.facebook.com/KMAalumni/>. Під час зустрічі з ЕГ випускники повідомили, що регулярно отримують розсилки від НаУКМА на електронну пошту, зокрема, запрошення до участі в опитуваннях, що підтверджується долученими до відомостей самооцінювання відгуками. На кафедрі біології є відповідальна особа за зв'язок з випускниками (доц. І. М. Фуртат). На сайті Університету наявна окрема сторінка для обговорення проєктів освітніх програм, за допомогою якої можна надати пропозиції на електронну адресу гаранта або за допомогою онлайн-форми <http://surl.li/eryxh>. Форма дає можливість відслідкувати, від якої категорії стейкхолдерів надходить пропозиція <http://surl.li/eryux> (на момент експертизи проєкт ОП «Біологія та біотехнологія» знято з обговорення, тому надається приклад анкети для пропозицій щодо іншої ОП). Присутні на зустрічі здобувачі повідомили, що надавали пропозиції здебільшого щодо змісту дисциплін, а не ОП в цілому. Надання пропозицій та висловлення думок щодо наповнення освітніх компонентів можливе як при безпосередньому контакті з викладачами, так і під час опитувань, які проводяться Центром забезпечення якості освіти НаУКМА <http://surl.li/eahgn>. На сторінці Центру розміщена статистика участі здобувачів у опитуваннях <http://surl.li/eqadr>, яка свідчить про достатньо високу активність студентів спеціальності 091 Біологія, а також результати опитування випускників щодо рівня задоволеності освітою у НаУКМА та перспектив розвитку <http://surl.li/eqaeu>, однак останні дані у цих опитуваннях датуються 2020 роком. Крім того, відповіді у таких опитуваннях доступні лише обмеженому колу осіб. Рекомендується відновити процес оприлюднення результатів опитувань. Також доцільно розміщувати загальний аналіз потреб та пропозицій здобувачів після кожного опитування для можливості відслідковування ефективності реагування на них з боку Університету.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання враховують тенденції розвитку галузі та потреби ринку праці, оскільки полягають у підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних вирішувати фундаментальні та прикладні завдання на стику біології та біотехнології. Регіональний контекст було враховано з огляду на потреби м. Києва та Київської області у професіоналах, здатних до оцінки та відтворення біорізноманіття. Аналіз «Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року» <http://surl.li/ahqld> свідчить про те, що Київська міська адміністрація бачить однією зі стратегічних цілей розвитку міста забезпечення екологічної безпеки в столиці та зниження негативного впливу на довкілля, а, отже, потреба у фахівців біолога та біотехнологів є гострою. На території міста розташовані природно-заповідні території загальною площею близько 20 га, у зв'язку з чим планується створення ефективної системи управління об'єктами природно-заповідного фонду із залученням наукових установ, що наголошує на необхідності підготовки фахівців, здатних до розробки заходів зі збереження біорізноманіття. Відповідно до

“Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки” <http://surl.li/dlztzf>, регіон має розвинений аграрний сектор, у структурі промисловості переважають підприємства-виробники харчової продукції, на території області функціонує 194 об’єктів природно-заповідного фонду загальною площею 112,5 тис. га, серед них 24 об’єкти загальнодержавного значення, наявна значна площа лісового фонду (722,7 тис. га), у відтворенні якого бере участь велика кількість лісгосподарських підприємств. 13,8% площі області займають території Смарагдової мережі Європи, і планується їх розширення. Аналіз даних, наведених у “Стратегії...” свідчить про зростання кількості підприємств та організацій, які виконували наукові дослідження і розробки, у довоєнний час, підвищення рівня фінансування досліджень, а також пошуків інноваційної активності, зокрема, фармпідприємств. Підвищення рівня впровадження науково-прикладних досліджень та інновацій в області, зокрема, залучення елементів біологічного землеробства, налагодження співпраці між наукою, бізнесом та владою, запровадження системи моніторингу біорізноманіття розглядаються як пріоритетні оперативні задачі стратегії. За свідченням гаранта та роботодавців, існує також проблема кадрового забезпечення наукових установ регіону. Отже, потреба у фахівцях-біологах та біотехнологах є високою. Водночас, розробники ОП, орієнтуючись на фундаментальну науку, залишають поза увагою виробничу біотехнологію, що могло б істотно розширити можливості працевлаштування випускників. Досвід інших ЗВО було враховано шляхом аналізу змісту відповідних ОП зарубіжних ЗВО: Університет Гумбольдта (Німеччина), Королівський коледж (Велика Британія), Університет Глазго (Шотландія), Вроцлавський університет (Польща), Університет Уппсали (Швеція), Берлінський технічний університет (Німеччина), Бременський університет Якоба (Німеччина) (відповідь на запит ЕГ п. 13).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітня програма відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в частині формулювання її цілей, спеціальних компетентностей, програмних результатів навчання. До ОП, крім СК і ПРН, передбачених стандартом, додано СК11. Здатність до обробки результатів дослідження з застосуванням адекватних методів статистики, а також ПР25. Вміти правильно оцінювати актуальність розвитку окремих наукових напрямків і брати участь в їхніх розробках. ПР26. Проявляти активну позицію у визначенні напрямків фахової діяльності, спираючись на здобуті фахові компетентності. ПР27. Вільно володіти англійською мовою щодо спеціального контенту для усного спілкування та написання наукових текстів. Формулювання ЗК02, ЗК03, ЗК04, ЗК07, ЗК10 відповідають Стандарту за своєю сутністю, але є дещо розширеними, також до ОП введені додаткові ЗК 11-14, що відображають розуміння здобувачами принципів академічної доброчесності, здатність до застосування сучасних засобів обробки та передавання інформації, критичного мислення та пропагування здорового способу життя. ЕГ вважає доцільним привести формулювання ЗК у відповідність до Стандарту, а розширені компетентності відобразити у СК.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильними сторонами освітньої програми є розроблені різноманітні підходи до вивчення думки стейкхолдерів за допомогою численних каналів зв’язку (онлайн-форми, опитування випускників у розсилках, сторінки у соцмережах тощо). Регулярно вивчається думка здобувачів стосовно змісту навчальних дисциплін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1) Виявлено недостатню поінформованість учасників освітнього процесу щодо процедур перегляду ОП. Експертна група рекомендує Центру забезпечення якості освіти НаУКМА протягом 2 семестру 2022-2023 навчального року провести заходи з метою інформування здобувачів та інших учасників освітнього процесу щодо процедур та періодичності перегляду освітніх програм та ознайомлення з нормативною базою Університету з цього питання. 2) Результати опитувань щодо потреб здобувачів доступні обмеженому колу осіб. Рекомендується оприлюднювати узагальнений аналіз потреб та пропозицій здобувачів на сторінці Центру забезпечення якості освіти після кожного опитування, а також проводити моніторинг їх урахування при перегляді освітньої програми із наступним опублікуванням його результатів. 3) Виявлено часткову невідповідність ОП Стандарту освіти за спеціальністю 091 Біологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в частині формулювання загальних компетентностей. Рекомендується протягом 2 семестру 2022-2023 року привести освітню програму у відповідність до Стандарту, Центру забезпечення якості освіти надати консультативну підтримку гаранту.

Рівень відповідності Критерію 1.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма загалом відповідає вимогам критерію 1. Так, виявлено відповідність підкритерію 1.1: ОП має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії, візії та стратегічним цілям НаУКМА, часткову відповідність підкритерію 1.2: до процедур вдосконалення ОП активно залучаються усі групи стейкхолдерів, у програмі враховано галузевий та регіональний аспект, а також потреби ринку праці, разом з тим, не усі групи стейкхолдерів мають чітке уявлення про процедури перегляду ОП; відповідність підкритерію 1.3: при формулюванні цілей та ПРН ОП враховано галузевий та регіональний контекст; часткову відповідність підкритерію 1.4: освітня програма частково відповідає Стандарту освіти за спеціальністю 091 Біологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у частині формулювання загальних компетентностей. Враховуючи позитивні практики та відповідність ОП вимогам більшості підкритеріїв критерію 1 (1.1-1.3), освітня діяльність за ОП оцінена на рівні В. Виявлені недоліки за підкритерієм 1.4 можуть бути усунені при наступному перегляді ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Серед документів акредитаційної справи 1513/АС-22, завантажених на платформу НАЗЯВО, є дві освітні програми (ОП) - ОП "Біологія та біотехнологія" (Київ - 2021) й ОП "Біологія та біотехнологія" (Київ - 2022). Обидві ОП затверджені Вченою радою НаУКМА протоколом № 2 від 24 січня 2022 р., проте відрізняються своєю структурою та освітніми компонентами (зокрема, в частині кількості практик і кредитів, відведених на ці практики). В ОП "Біологія та біотехнологія" (Київ - 2021) у переліку є три практики, які охоплюють 9 кредитів ЄКТС, тоді як в ОП "Біологія та біотехнологія" (Київ - 2022) є чотири практики, які охоплюють 24 кредити ЄКТС. Також слід зазначити, що є навчальні плани (НП), обидва з яких затверджені 23 червня 2022 року: НП (рік вступу - 2022) і НП (рік вступу - 2020, 2021). Нижче наведено аналіз ОП "Біологія та біотехнологія" (Київ - 2022) і НП (рік вступу - 2022). Загальний обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС (згідно з відомостями про самооцінювання ОП), 249 кредитів ЄКТС (згідно з ОП (Київ - 2022)), або 227 кредитів ЄКТС (згідно з НП, рік вступу - 2022), у тому числі блок "Нормативні навчальні дисципліни та практики" обсягом 160 кредитів ЄКТС (згідно з ОП (Київ - 2022)), і НП (рік вступу - 2022), або 163 кредити (згідно з відомостями про самооцінювання ОП). Блок "Вибіркові навчальні дисципліни та практика" відповідає 86 кредитам, що становить 35,8% від загального обсягу ОП (згідно з ОП (Київ - 2022)), 64 кредитам (згідно з НП (рік вступу - 2022)), що становить 26,7% від загального обсягу ОП, або 77 кредитам ЄКТС, що становить 32,1% (згідно з відомостями про самооцінювання ОП). Згідно з ОП (Київ - 2022) 86 кредитів ЄКТС блоку вибіркових дисциплін розподілені між вибірковими навчальними дисциплінами та практикою (61 кредит ЄКТС) і дисциплінами вільного вибору студента (25 кредитів ЄКТС). Згідно з НП (рік вступу - 2022), 64 кредити ЄКТС блоку вибіркових дисциплін розподілені між вибірковими навчальними дисциплінами та практикою (61 кредит ЄКТС) і дисциплінами вільного вибору студента (3 кредити ЄКТС). До обов'язкових компонент входять "Практика навчальна польова з зоології безхребетних" (3 кредити), "Практика навчальна польова з зоології хордових та ботаніки" (3 кредити), "Практика дослідницька" (3 кредити) та "Практика дипломна" (15 кредитів), які сумарно становлять 24 кредити ЄКТС (10% від загального обсягу ОП). Гарант ОП надала пояснення щодо перелічених розбіжностей. Зокрема, д.б.н. Т.В. Терновська зазначила, що в ОП (Київ-2022) і НП (рік вступу - 2022) у блоці "Дисципліни професійної та практичної підготовки" вказано всі вибіркові дисципліни, серед яких здобувачі повинні обрати саме ті, які мають намір вивчати, тому сума кредитів у цьому блоці перевищує значення кредитів, вказаних у відомостях про самооцінювання ОП, на 9 кредитів ЄКТС.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

При аналізі ОП і НП ЕГ брала до уваги ОП (затверджену 24 січня 2022 р., Київ - 2022) і НП (рік вступу - 2022). Зміст ОП передбачає вивчення здобувачами ОК циклу загальної підготовки і циклу ОК професійної та практичної підготовки. Цикл загальної підготовки (ОК 1.1.1, ОК 1.1.7, ОК 1.1.13) забезпечує гуманітарну складову, формує світогляд та soft skills. Цикл дисциплін професійної підготовки представлений двома блоками - "1. Нормативні навчальні дисципліни та практика" (ОК 1.1.5, ОК 1.1.6, ОК 1.1.9, ОК 1.1.11, ОК 1.1.14 - 1.1.13, ОК 1.2.1 - 1.2.4) і "2. Вибіркові навчальні дисципліни та практика" (зокрема, в частині "2.1. Дисципліни професійної та практичної підготовки") та забезпечує формування загальних і фахових компетентностей для підготовки фахівців у галузі біології та біотехнології. Освітні компоненти ОП забезпечують досягнення більшості ПРН (кожен ПРН охоплений змістом обов'язкових освітніх компонент), формують логічну структуру та спрямовані на досягнення заявлених цілей ОП, забезпечують покрокову підготовку здобувачів вищої освіти для подальшої професійної діяльності. Під час аналізу НП було виявлено низку розбіжностей з ОП і структурно-логічною схемою. Зокрема, коди навчальних

дисциплін "Молекулярні основи біотехнології", "Імунологія", "Молекулярна біологія", "Вірусологія", "Біотехнологія тваринних геномів" відрізняються в ОП і в НП. В ОП у таблиці підпункту "2.1. Перелік компонент ОП" вказано, що загальний обсяг дисциплін вільного вибору студента становить 25 кредитів ЄКТС, тоді як у НП кількість кредитів, відведених на дисципліни вільного вибору студента ("Фізичне виховання (вдосконалення)*"), становить 3 кредити ЄКТС, хоча у зведених даних за навчальним планом вказано 25 кредитів ЄКТС. Окрім цього, сумарне значення кредитів для дисциплін професійної та практичної підготовки в таблиці "Вибіркові навчальні дисципліни та практики" НП зазначене як 61 кредит ЄКТС, тоді як у зведених даних за НП вказано 52 кредити ЄКТС. У структурно-логічній схемі ОП зазначено три дисципліни вільного вибору студента: "Фізичне виховання (вдосконалення)*", "Історія української культури" та "Історія України", хоча в таблиці "2.1. Перелік компонент ОП" ці дисципліни не вказані, а зазначено загальний обсяг кредитів дисциплін вільного вибору студента (25 кредитів ЄКТС), які забезпечуються, ймовірно, більшою, ніж 3, кількістю дисциплін і читаються не лише в III, IV додатковому та VI додатковому семестрах. Слід також зазначити, що у графіку навчального процесу НП не відображено терміни (тижні) проходження здобувачами вищої освіти "Практики дипломної". Цей термін не зазначений у програмі дипломної практики, лише вказано, що практика відбувається впродовж 7 і 8 семестрів. Під час інтерв'ювання гарант ОП і керівник Центру забезпечення якості освіти НаУКМА погодилися, що є певні неточності у наданій ЄГ документації, які будуть виправлені найближчим часом з урахуванням рекомендацій ЄГ.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП в цілому відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності та передбачає підготовку фахівця у галузі біології та біотехнології, конкурентоспроможного, здатного застосовувати закони та методи біології під час фахової або освітньої діяльності в навчальних закладах, науково-дослідних установах та на виробництві. ОП має академічну орієнтацію з поглибленим вивченням фундаментальних аспектів молекулярної біології та біотехнології. До ОК, направлених на формування компетентностей у галузі біології, належать обов'язкові компоненти ОП – ОК 1.1.5, ОК 1.1.6, ОК 1.1.9, ОК 1.1.11, ОК 1.1.14 – ОК 1.1.19, ОК 1.1.21 – ОК 1.1.26, ОК 1.1.28, ОК 1.1.30, ОК 1.1.32, ОК 1.1.33 та вибіркові дисципліни – ВК 2.1.2 – ВК 2.1.4, ВК 2.1.6, ВК 1.1.7, ВБ 2.1.8 – ВБ 2.1.10, ВБ 2.1.12 – ВБ 2.1.16, ВБ 2.1.18, ВБ 2.1.19. До ОК, направлених на формування компетентностей у сфері біотехнології, належать обов'язкові компоненти ОП – ОК 1.1.20, ОК 1.1.29, ОК 1.1.31 та вибіркові освітні компоненти – ВБ 2.1.11, ВБ 2.1.16, ВБ 2.1.17. Навчальний простір ОП "Біологія та біотехнологія" реалізується в кількох навчальних корпусах, в яких також є приміщення, де проводяться лабораторні заняття в рамках освітніх компонент ОП. При реалізації ОП приділяється увага поєднанню теоретичного навчання та практичної підготовки – наявні дослідницька та дипломна (реалізація практичної частини кваліфікаційної роботи) практики, підготовка та виконання курсової та кваліфікаційної робіт. Під час дослідницької практики здобувачі вищої освіти ознайомлюються з напрямками науково-дослідної роботи лабораторій і відділів, де вони проходять практику; працюють з науковою літературою; опановують не менше трьох методів. Експериментальну частину своїх кваліфікаційних робіт студенти мають змогу виконувати у Лабораторії генетики та клітинної біології кафедри біології НаУКМА, яка забезпечує підвищення рівня підготовки фахівців-біологів через поєднання навчальної і дослідницької роботи. На базі Лабораторії відбуваються заняття для студентів з молекулярної біології, молекулярних основ біотехнології, генетики, клітинної біології та мікроскопії. Окрім цього студенти мають змогу брати участь у науково-дослідницьких проєктах відділів і лабораторій науково-дослідних інститутів НАН України та галузевих академій (наприклад, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного, Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена, Інститут молекулярної біології і генетики, Інститут клітинної біології та генетичної інженерії, Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна, Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця, Інститут мікробіології та вірусології ім. Д. К. Заболотного). На зустрічі з фокус-групами було з'ясовано, що завдяки викладанню дисциплін викладачами-сумісниками з академічних інститутів, студенти мають змогу ближче познайомитися з тематиками наукових досліджень, які проводяться у цих установах, і визначитися зі своїми майбутніми науковими інтересами та місцем виконання кваліфікаційної роботи.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти за ОП "Біологія та біотехнологія" регулюється низкою положень НаУКМА, зокрема "Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА", наказ 300 від 14.06.2021 р.; "Положенням про сертифікатні програми в НаУКМА", наказ 103 від 26.02. 2021 р.; "Положенням про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти", наказ 289 від 10.09.2020 р.; "Положенням про порядок та процедуру визнання в НаУКМА результатів навчання, отриманих через неформальну або інформальну освіту". Студенти здійснюють вибір навчальних дисциплін у блоці вибіркових ОК ОП з переліку дисциплін професійної та практичної підготовки (2.1) та дисциплін вільного вибору студента (2.2). Бакалаври першого року навчання не обирають дисциплін вільного вибору (2.2), а для створення індивідуального плану на перший рік навчання можуть в осінньому семестрі обрати вибіркові професійно-орієнтовані дисципліни (2.1) за допомогою системи автоматизованого запису (САЗ) відповідно до "Порядку проведення запису на вибіркові дисципліни за допомогою системи автоматизованого запису". Після чого формується/коригується індивідуальний навчальний план студента на поточний (перший рік навчання), або наступний (другий-четвертий рік навчання) навчальний рік. Студентів інформують щодо порядку, етапів запису на вибіркові дисципліни на сторінці НаУКМА "Новини САЗ", а також за допомогою корпоративних групових пошт. Дисципліни вільного вибору студенти ОП "Біологія та біотехнологія" можуть обирати з будь-яких бакалаврських

програм НаУКМА, а також з-поміж дисциплін сертифікатних програм. Зручність онлайн платформи САЗ полягає в тому, що на ній строго регулюється кількість кредитів дисциплін вільного вибору студента, які може обрати здобувач. Також регулюється тижневе аудиторне навантаження студентів, щоб не було надлишкових аудиторних годин впродовж навчального тижня, для якого передбачено 24 год аудиторного навантаження. Хоча бакалаври першого року навчання можуть обирати вибіркові дисципліни в осінньому семестрі, в НП зазначено, що ВК 2.1.1 "Вступ до "Могилянських" студій" читається в 1-му семестрі першого року навчання, що суперечить "Положенню про організацію освітнього процесу в НаУКМА". Оскільки ВК 2.1.1 "Вступ до "Могилянських" студій" є важливою для ознайомлення здобувачів із правилами та вимогами до навчального процесу в НаУКМА, можливо, варто цю дисципліну перевести в ранг нормативних дисциплін. У НаУКМА також є можливість перезарахування результатів навчання, отриманих через неформальну освіту, що регулюється відповідним положенням. На зустрічі з фокус-групами було з'ясовано, що студенти, які навчалися на аналізованій ОП, мали змогу прослухати окремі курси на платформі Coursera, після чого результати оцінювання курсів були перезараховані. У деяких випадках студенти не зверталися до адміністрації факультету щодо перезарахування результатів неформального навчання.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична складова підготовки здобувачів вищої освіти за ОП "Біологія та біотехнологія" реалізується під час лабораторних занять з обов'язкових (ОК 1.1.5, ОК 1.1.6, ОК 1.1.9, ОК 1.1.11, ОК 1.1.15 – ОК 1.1.19, ОК 1.1.21 – ОК 1.1.26, ОК 1.1.27, ОК 1.1.31) та вибіркових (ВК 2.1.2, ВК 2.1.5, ВБ 2.1.8, ВБ 2.1.11 – ВБ 2.1.13, ВБ 2.1.16) компонент згідно з навчальним планом ОП. В аналізованій ОП передбачено чотири практики з відривом від теоретичного навчання: ОК 1.2.1 Практика навчальна з зоології безхребетних – 3 кредити (2 тижні) у 2-му додатковому семестрі; ОК 1.2.2 Практика навчальна з зоології хордових та ботаніки вищих рослин у 4-му додатковому семестрі; ОК 1.2.3 Практика дослідницька – 3 кредити (2 тижні) у 6-му додатковому семестрі; (у матриці відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентом освітньої програми та у матриці відповідності результатів навчання обов'язковим компонентам освітньої програми відсутня інформація про ОК 1.2.1 – 1.2.3); ОК 1.2.4 Практика дипломна (реалізація практичної частини кваліфікаційної роботи) з виконанням наукової роботи в науково-дослідних лабораторіях ЗВО та інших наукових/науково-технічних установах – 15 кредитів (тривалість практики у тижнях не вказана ні в НП, ні у відомостях про самооцінювання ОП; у матриці відповідності програмних компетентностей та у матриці відповідності результатів навчання обов'язковим компонентам освітньої програми відсутня інформація про ОК 1.2.1 - 1.2.4) у 7 і 8 семестрах. Практика навчальна з зоології безхребетних і Практика навчальна з зоології хордових та ботаніки вищих рослин забезпечують студентам практичні професійні навички проведення польових досліджень. Дослідницька практика має на меті закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань: оволодіння сучасними дослідницькими методами, вивчення специфіки об'єкту досліджень, написання огляду літератури та оформлення дослідницьких результатів у вигляді звіту. Дипломна практика забезпечує теоретичну підготовку до написання кваліфікаційної роботи на підставі аналізу сучасних літературних даних та виконання експериментальної частини кваліфікаційної роботи. Під час зустрічей з фокус-групами було з'ясовано, що здобувачі вищої освіти та випускники аналізованої ОП мали змогу проходити дослідницьку та дипломну практику за місцем виконання своїх кваліфікаційних робіт і здобули практичні навички в галузі молекулярної біології та генетики, зокрема опанувати методи ПЛР, імуноферментного аналізу, виділення ДНК та її рестрикційного аналізу, Вестерн-блотингу тощо. Випускники наголосили на тому, що практичні навички, які вони здобули під час навчання на ОП "Біологія та біотехнологія", є корисними для їхньої професійної діяльності та створюють підґрунтя для формування нових практичних умінь. Також випускники ОП вважають, що варто було б розширити спектр методів, які опановуються на лабораторних заняттях, із залученням досвіду інститутів-партнерів з НАН України.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У відомостях про самооцінювання ОП зазначено, що ОП "Біологія та біотехнологія" забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж всього періоду навчання через реалізацію ОК, які формують загальні (ЗКО1–ЗКО3, ЗКО5–ЗКО7, ЗКО9–ЗК14) та спеціальні (СКО4, СКО6) компетентності, під час проведення семінарських та практичних занять в процесі виконання лабораторних робіт, спілкування студентів під час дискусій, взаємного оцінювання, обговорення планів та результатів експериментальної роботи, взаємин студентів в межах тимчасових груп, які створюються під час лабораторних та семінарських занять, а також під час виїзних (ОК 1.2.1, ОК 1.2.2), дослідницької (ОК 1.2.3) та дипломної практик (1.2.4), які проводяться за межами звичного колективу. При реалізації нормативних навчальних дисциплін професійної підготовки (ОК 1.1.5, ОК 1.1.6, ОК 1.1.9, ОК 1.1.11, ОК 1.1.14 - ОК 1.1.33) та вибіркових ОК (ВК 2.1.1 - ВК 2.1.19) також відбувається формування soft skills. Розвитку соціальних навичок сприяє участь студентів у семінарах, наукових конференціях, товариствах і гуртках. Як зазначили студенти на зустрічі з ЕГ, на базі НаУКМА працює широке коло студентських спільнот, які забезпечують формування і розвиток загальнокультурного світогляду та соціальних навичок. Здобувачі беруть участь у діяльності Культурно-мистецького центру, який створює додаткові можливості для творчого розвитку та культурного дозвілля могилянського студентства, співробітників і викладачів. Гуманітарну складову ОП формують цикл навчальних дисциплін загальної підготовки (ОК 1.1.1, ОК 1.1.7, ОК 1.1.13). Проте в ОП "Біологія та біотехнологія" не передбачені нормативні дисципліни, які власне забезпечують формування у студентів загальнокультурного світогляду та соціальних навичок (комунікабельність, креативне мислення, гнучкість розуму та стресостійкість). Загальні (ЗКО1–ЗКО3, ЗКО5–ЗКО7, ЗКО9–ЗК14) та спеціальні (СКО4, СКО6) компетентності, які формуються під час вивчення

окремих дисциплін, не завжди можуть забезпечуватися цими дисциплінами. Наприклад формування у студентів ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності демократичного громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, згідно з аналізованою ОП забезпечується такими дисциплінами як "Загальна фізика" (ОК 1.1.3), "Зоологія безхребетних" (ОК 1.1.5), "Основи загальної екології" (ОК 1.1.6), "Українська мова за професійним спрямуванням" (ОК 1.1.7), "Фізичне виховання" (ОК 1.1.8), "Англійська мова (за професійним спрямуванням)" (ОК 1.1.13), "Курсова робота" (ОК 1.1.27). Проте перелічені дисципліни не є класичними дисциплінами, які фахово розвивають соціальні навички. Під час інтерв'ювання здобувачі вищої освіти та гарант ОП зазначили, що soft skills вони можуть сформувати завдяки вивченню відповідних дисциплін, обираючи їх в блоці дисциплін вільного вибору студента.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз змісту ОП "Біологія та біотехнологія" (Київ – 2022), затвердженої 24 січня 2022 р., та НП (рік вступу – 2022), затвердженого 23.06.22 р., засвідчив, що обсяг окремих освітніх компонентів (ОК 1.1.7, ОК 1.1.20, ОК 1.1.22, ОК 1.1.29, ОК 1.1.30, ОК 1.1.32, ОК 1.1.33, ВК2.1.2–2.1.7, ВБ 2.1.8–2.1.19) відповідає фактичному навантаженню здобувачів відповідно до "Методичних вимог до структури та змісту навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти у НаУКМА", в яких зазначено, що обсяг 1 кредиту ЄКТС становить 30 академічних год., з яких аудиторне навантаження – 10 год., самостійна робота студента – 20 год. Співвідношення аудиторних годин до годин самостійної роботи у більшості нормативних навчальних дисциплін ОП становить приблизно 1:1, у вибіркових – 1:2. Зазвичай нормативні та вибіркові дисципліни забезпечуються різними формами навчання (лекції, семінари, практично-лабораторні заняття), в яких частка лекцій становить від 30 до 50%, решта часу відводиться на семінарські і практично-лабораторні заняття. У "Положенні про організацію освітнього процесу в НаУКМА" зазначено, що тижневе аудиторне навантаження для бакалавра не повинно перевищувати 24 год. Так, кількість годин навчальних занять у 1 семестрі тривалістю 15 тижнів дорівнює 368 год., тобто 24 год. занять на тиждень; у 2 семестрі тривалістю 15 тижнів – 344 год. (23 год. занять на тиждень); у 2 додатковому семестрі – 28 год. для ОК 1.1.12 та 45 год. для ОК 1.2.1 при 7 тижнях занять, з яких 2 тижні відводиться на ОК 1.2.1; у 3 семестрі тривалістю 15 тижнів – 315 год. (21 год. занять на тиждень); у 4 семестрі тривалістю 15 тижнів – 270 год. (18 год. занять на тиждень); у 4 додатковому семестрі – 145 год. (по 30 год. для ВК 2.1.3 і ВК 2.1.5, 40 год. для ВК 2.1.4, 45 год. для ОК 1.2.2) при 7 тижнях занять, з яких 2 тижні відводиться на ОК 1.2.2; у 5 семестрі тривалістю 15 тижнів – 328 год., (22 год. занять на тиждень); у 6 семестрі тривалістю 15 тижнів – 224 год. (15 год. занять на тиждень); у 6 додатковому семестрі – 90 год. (по 30 год. для ВД 2.1.10, ВД 2.1.11, ВД 2.1.12 та ОК 1.2.3) при 7 тижнях занять, з яких 2 тижні відводиться на ОК 1.2.3; у 7 семестрі тривалістю 15 тижнів – 248 аудиторним год. і 75 год. для ОК 1.2.4, що становить в середньому 21,5 год. навчальних занять і практики на тиждень; у 8 семестрі тривалістю 15 тижнів – 194 аудиторним год. і 75 год для ОК 1.2.4, що становить 18 год. навчальних занять і практики на тиждень. Практика ОК 1.2.4 відбувається без відриву від теоретичного навчання. При аналізі аудиторного навантаження не було враховано години дисциплін вільного вибору студента (крім ВБ 2.2.1), оскільки в НП відсутня інформація щодо аудиторних годин, запланованих для вивчення цих вибіркових дисциплін. Проте під час інтерв'ювання студенти зазначили, що у САЗ передбачене лімітування кредитів і щотижневого навантаження відповідно до положень і рекомендацій, які регулюють освітній процес у НаУКМА.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти ОП "Біологія та біотехнологія" за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1) ОП характеризується набором взаємопов'язаних у логічну структуру ОК, орієнтованих на підготовку фахівців не лише в галузі біології, а й біотехнології, що підвищує рівень підготовки таких фахівців, їх універсальність і затребуваність на ринку праці в Україні та за кордоном. 2) Силабуси більшості нормативних фахових дисциплін передбачають практично-лабораторні заняття у спеціалізованих лабораторіях, що забезпечує набуття практичних навичок, необхідних для роботи в освітніх, науково-дослідних інституціях і на виробництві. 3) При реалізації ОП

передбачається поєднання здобувачами освітньої та наукової компонент (студенти мають змогу проходити дослідницьку і дипломну практики, виконувати експериментальну частину кваліфікаційної роботи не лише на базі лабораторій НаУКМА, але й на базі науково-дослідних інститутів НАН України і галузевих академій).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1) Аналіз ОП "Біологія та біотехнологія" виявив, що обсяг ОП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) відрізняється в ОП "Біологія та біотехнологія", навчальному плані та відомостях про самооцінювання ОП. Зокрема, загальний обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС (згідно з відомостями про самооцінювання ОП), 249 кредитів ЄКТС (згідно з ОП, затвердженою 24 січня 2022 р., Київ - 2022), або 227 кредитів ЄКТС (згідно з НП, затвердженим 23 червня 2022 р., рік вступу - 2022). Розбіжність у кредитах стосується у тому числі блоку нормативних навчальних дисциплін та практики і блоку вибіркового дисциплін У структурно-логічній схемі ОП зазначено три дисципліни вільного вибору студента: "Фізичне виховання (вдосконалення)*", "Історія української культури" та "Історія України", хоча в таблиці "2.1. Перелік компонент ОП" ці дисципліни не вказані, зазначено лише загальний обсяг кредитів дисциплін вільного вибору студента. У графіку навчального процесу НП не відображено терміни проходження здобувачами вищої освіти "Практики дипломної". Експертна група рекомендує до початку 2023-2024 н.р. переглянути ОП і навчальний план та внести корективи у ці документи, узгодивши структуру ОП з навчальним планом, який формується на її основі. Рекомендація стосується навчального плану за ОП, а не річного навчального плану, який складається на один навчальний рік (згідно з "Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА") 2) Силабуси та навчальний план більшості нормативних фахових дисциплін передбачають практично-лабораторні заняття у спеціалізованих лабораторіях, проте у програмах вибіркового навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки акцент з практичної підготовки зміщено на теоретичні знання. Зокрема, сумарна кількість годин, відведених на семінарські заняття, становить 286 год, тоді як для практично-лабораторних занять - 104 год. У дисциплінах "Біохімія людини", "Біофізика", "Біоремедіація" відсутні практично-лабораторні заняття, у дисципліні "Фармакобіотехнологія" передбачено лише 8 год для практично-лабораторних занять. Також слід зазначити, що у програмах нормативних фахових дисциплін "Біотехнологія рослин", "Біотехнологія тваринних геномів" відсутні практично-лабораторні заняття. Таким чином аналізована ОП "Біологія та біотехнологія" створює умови для формування практичних навиків майбутнього біолога, проте обмежує формування практичних навиків майбутнього біотехнолога. Рекомендується до початку 2023-2024 н.р. оновити силабуси вибіркового навчальних дисциплін і деяких нормативних фахових дисциплін з можливістю збільшення кількості годин для проведення практично-лабораторних занять, що підвищить ефективність формування спеціальних (фахових) компетентностей, зокрема практичних навиків, у здобувачів вищої освіти

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Експертна група (ЕГ) пересвідчилася у: 1) частковій відповідності характеристик ОП "Біологія та біотехнологія" вимогам підкритерію 2.1 (обсяг ОП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) відрізняється в ОП "Біологія та біотехнологія", навчальному плані та відомостях про самооцінювання ОП); 2) відповідності підкритерію 2.2. Зміст ОП має чітку структуру, освітні компоненти нормативних навчальних дисциплін та практик і вибіркового навчальних дисциплін та практик складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають змогу досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання; 3) відповідності підкритерію 2.3. Зміст ОП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності; 4) відповідності підкритерію 2.4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії завдяки тому, що здобувачі вищої освіти за ОП "Біологія та біотехнологія" можуть обирати дисципліни вільного вибору студента з будь-яких бакалаврських програм НаУКМА, а також з-поміж дисциплін сертифікатних програм; 5) частковій відповідності підкритерію 2.5. ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності в галузі біології, проте практична підготовка здобувача в галузі біотехнології є недостатньою; 6) частковій відповідності підкритерію 2.6. Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) забезпечується в значній мірі дисциплінами, які не належать до гуманітарних; в ОП не передбачено таких дисциплін як "Філософія", "Логіка" та ін.; 7) відповідності підкритерію 2.8. Обсяг ОП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання, хоча при аналізі аудиторного навантаження не було враховано години, відведені на дисципліни вільного вибору студента (крім ВБ 2.2.1), оскільки в НП відсутня інформація щодо кредитів ЄКТС і годин, запланованих для вивчення цих вибіркового дисциплін; Вирішальними в оцінюванні Критерію 2 стали підкритерії 2.1, 2.5, 2.6, вимоги яких не повністю були виконані при створенні та оновленні ОП. ЕГ вважає виявлені недоліки такими, що можуть бути усунені впродовж короткого часу, а беручи до уваги позитивні особливості, ОП за Критерієм 2 може бути оцінена на рівні В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою оприлюднені на офіційному вебсайті НаУКМА https://vstup-old.ukma.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/Pravyly_pryjomu_2022.pdf, сторінка також містить покликання на додатки до правил <https://vstup-old.ukma.edu.ua/golovna/pravyly-pryjomu-naukma/>. Правила є чіткими і зрозумілими та не містять дискримінаційних положень, разом з тим у документі відсутні підписи відповідальних осіб. Вебсторінка приймальної комісії є інформативною та містить усі необхідні відомості щодо вступу. Крім того, створена сторінка у соцмережі Facebook, на якій представлено презентації спеціальностей та інформацію про заходи для абітурієнтів <https://www.facebook.com/WelcometoNaUKMA>.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Конкурсний відбір проводиться на основі конкурсного балу (розгляду мотиваційних листів для абітурієнтів, що вступають за кошти юридичних/фізичних осіб), який розраховується на основі балів національного мультипредметного тесту з Української мови (перший предмет), Математики (другий предмет) та Історії України (третій предмет) або балів ЗНО 2019–2021 років з трьох конкурсних предметів, передбачених Правилами прийому в один з цих років для відповідної спеціальності та джерела фінансування. Результати ЗНО 2019–2021 року з Української мови та літератури/Української мови, Математики та/або Історії України за бажанням вступника можуть бути зараховані замість відповідних предметів національного мультипредметного тесту, якщо різниця балів національного мультипредметного тесту та ЗНО з відповідного предмету не перевищує 15 балів. Конкурсний бал розраховується як сума балів відповідних предметів мультипредметного тесту, помножених на вагові коефіцієнти. Конкурсний бал для осіб, які вступають на основі результатів ЗНО 2019–2021 року, розраховується як відношення суми балів за кожен з предметів, помножених на відповідні вагові коефіцієнти, до суми вагових коефіцієнтів. Відповідно до Правил прийому, вагові коефіцієнти наведені в додатку 3 до Правил та відрізняються для різних освітніх програм. Для спеціальності 091 Біологія ваговий коефіцієнт для Української мови складає 0,3, для Математики – 0,35 та для Історії України – 0,35. Таким чином, врахування особливостей освітньої програми передбачається за допомогою вагових коефіцієнтів. Правилами прийому також передбачено зарахування на основі результатів індивідуальної усної співбесіди для осіб з інвалідністю, постраждалих внаслідок Революції Гідності, війни та категорій абітурієнтів, для яких виділяються державні квоти.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема, під час академічної мобільності, регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у НаУКМА (п. 8.2) <http://surl.li/eqkin>, Положенням про порядок участі у програмах внутрішньої і міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти НаУКМА (п. 2.5-2.13) <http://surl.li/eqxxi>, Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у НаУКМА (п. 2.14) <http://surl.li/eqllh>, оприлюдненими на сайті Університету в розділі «Нормативна база/Документи із організації освітнього процесу». При переведенні до НаУКМА з іншого ЗВО студент подає заяву про переведення на ім'я ректора відповідного навчального закладу, і, отримавши його письмову згоду, передає цю заяву Президенту НаУКМА. Деканат відповідного факультету разом з випусковою кафедрою визначають академічну різницю, яка не може перевищувати п'ять дисциплін. При позитивному рішенні Президента та після ліквідації академічної різниці видається наказ про допуск студента до занять. При реалізації права на академічну мобільність здобувачі вищої освіти погоджують перелік дисциплін, які можуть бути прослухані в Університеті-партнері, до початку мобільності. Крім того, передбачено узгодження резервного списку з трьох дисциплін, які можуть бути зараховані у випадку, якщо дисципліни з основного списку не будуть викладатися. Перелік дисциплін фіксується у додатку до угоди про мобільність. Перезарахуванню підлягають дисципліни, які належать до обов'язкових, професійно-орієнтованих вибіркових дисциплін та дисциплін вільного вибору. При цьому рекомендується прослухати дисципліни в обсязі не менше 30 кредитів ЄКТС за семестр та не менше 60 кредитів ЄКТС протягом року навчання. Мінімальна кількість кредитів ЄКТС за дисципліни, прослухані в партнерських університетах, які мають бути зараховані у НаУКМА, складає 15 кредитів за семестр. Правила також враховують можливість здійснення мобільності у віртуальному форматі за допомогою технологій дистанційного навчання. Така мобільність може бути організована за правилами очної або змішаної форми мобільності, або паралельно з основним навчанням у НаУКМА (у цьому випадку кількість зарахованих кредитів ЄКТС не може перевищувати 6). Положення про порядок участі у програмах внутрішньої і міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти НаУКМА містить детальний опис процедури підготовки до мобільності, правил, можливостей та процедур перезарахування результатів. Під час зустрічі зі здобувачами з'ясовано, що вони поінформовані про можливості участі у мобільності, але серед присутніх у таких програмах ніхто не брав участі.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедури визнання результатів, отриманих у неформальній та інформальній освіті, детально описані у Положенні про порядок та процедуру визнання в Національному університеті "Кієво-Могилянська академія" результатів навчання, здобутих через неформальну або інформальну освіту <http://surl.li/eqlyu> (п. 2, 3). Для освітніх програм рівня бакалавра таке зарахування не може перевищувати дев'яти кредитів. Перезарахування результатів здійснюється на підставі заяви здобувача на ім'я декана факультету не пізніше, ніж за 30 днів до початку наступного семестру. До заяви також додаються документи, які підтверджують отримані знання. Рішення про визнання приймається комісією, яка створюється за розпорядженням декана і складається з декана факультету, завідувача випускової кафедри або гаранта освітньої програми, а також науково-педагогічних працівників, задіяних у викладанні відповідних дисциплін. При цьому може бути прийняте рішення або про повне перезарахування отриманих знань, або про проведення атестації. Обидві процедури, детально описані в Положенні. Під час онлайн-зустрічі здобувачі повідомили про те, що користувалися правом перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті, при цьому під час воєнного стану викладачі активно інформували студентів про такі можливості, що передбачено Наказом по НаУКМА Про особливості організації освітнього процесу, проведення заліково-екзаменаційних сесій в умовах воєнного стану <http://surl.li/eqncm>.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1) Правила прийому на навчання є чіткими, зрозумілими, враховують особливості ОП. Вступники, крім офіційного вебсайту Університету, мають можливість ознайомитися з майбутньою спеціальністю та факультетом за допомогою сторінки в соцмережі Facebook. 2) Процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та у неформальній освіті, є чіткими, зрозумілими та регламентуються відповідним положенням. Здобувачі поінформовані про можливість визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, під час програм мобільності та у неформальній освіті. Під час воєнного стану керівництво НаУКМА стимулює використання здобувачами таких можливостей (Наказ по НаУКМА Про особливості організації освітнього процесу, проведення заліково-екзаменаційних сесій в умовах воєнного стану).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Завідомо слабких сторін за критерієм не виявлено. Експертна група рекомендує: активізувати залучення здобувачів до програм мобільності після закінчення воєнного стану, оприлюднити на вебсторінці Приймальної комісії завірену підписами копію Правил прийому на навчання.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Освітня програма відповідає вимогам усіх підкритеріїв критерію 3: 1.1. Правила прийому за ОП є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному веб-сайті НаУКМА, 3.2. Правила прийому враховують особливості ОП завдяки використанню вагових коефіцієнтів предметів ЗНО при розрахунку конкурсного балу вступника. 3.3, 3.4. У НаУКМА розроблена та ефективно використовується нормативна база, що регулює питання вступу на навчання та врахування результатів, отриманих, зокрема, у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Як зазначено у відомостях про самооцінювання ОП, НП і програмах навчальних дисциплін, навчання здобувачів вищої освіти реалізується за такими формами як: лекції, семінари, лабораторні та практичні заняття, консультації, самостійна робота студента. Значна частина обов'язкових (ОК 1.1.9, ОК 1.1.11, ОК 1.1.15, ОК 1.1.16, ОК 1.1.17, ОК 1.1.19-

1.1.24, ОК 1.1.26, ОК 1.1.31) і деяких вибіркового (ВК 2.1.5, ВБ 2.1.13) компонентів передбачає використання кількох форм навчання, що сприяє здобуттю студентами теоретичних знань і практичних навиків. Отримання теоретичних знань забезпечується лекціями, семінарами та самостійною роботою. Практичні навик студенти здобувають під час виконання практично-лабораторних робіт, а також під час проходження дослідницької та дипломної практик, виконання бакалаврської роботи. Частка годин, відведених на практично-лабораторні заняття, в нормативних дисциплінах становить 12%, у вибіркового - 5,7% від загального обсягу часу вивчення цих освітніх компонентів. Серед 19 вибіркового дисциплін професійної та практичної підготовки (ВК 2.1.1-2.1.7, ВБ 2.1.8-2.1.19) лише в 7 передбачено практично-лабораторні заняття. Отже, ОП певною мірою обмежує можливість студентів здобувати і розвивати практичні навик, роблячи акцент на теоретичних знаннях. Розробники ОП пояснюють таке співвідношення годин теоретичного та практичного навчання тим, що [обов'язкових дисциплін, які крім лекційних занять мають тільки семінари, всього 5, вони викладаються на 3 та 4 р.н. і мають занадто складне методичне забезпечення в експериментальній сфері, щоб можна було її реалізувати в навчальному закладі]. Студентоцентризований підхід в ОП реалізується при виборі дисциплін з двох блоків вибіркового компонент (2.1 і 2.2), тематики наукового дослідження при виконанні курсової та бакалаврської робіт. У результаті інтерв'ювання було з'ясовано, що здобувачі висловлювали пропозиції щодо оновлення силабусів навчальних дисциплін, хоча до процедури перегляду ОП вони не долучалися та не були поінформовані про таку можливість. У відомостях про самооцінювання ОП зазначено, що [відповідно до Положення "Про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА" викладач НаУКМА має право автономії у формуванні змісту дисциплін,... у визначенні принципів роботи студентів, а також форм і термінів поточного і підсумкового контролю та умов оцінювання], що відповідає принципам академічної свободи. Керівник Лабораторії генетики та клітинної біології д.б.н. М.З. Антонюк читає такі дисципліни, як "Молекулярна біологія" і "Молекулярні основи біотехнології", маючи значний досвід у галузі генетики та біотехнології рослин. Викладачі мають змогу реалізовувати творчий підхід при викладанні. Так, на семінарських заняттях з дисципліни "Імунологія" студенти брали участь у перформансах, розподіляючи між собою ролі клітин крові. Для викладання на ОП запрошуються фахівці з науково-дослідних інститутів НАН України, які формують силабуси навчальних дисциплін з урахуванням власного наукового досвіду.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На сайті факультету природничих наук (<https://cutt.ly/79RdOy1>) розміщено ОП "Біологія та біотехнологія" (<https://cutt.ly/Z9RdSzW>), перелік дисциплін, які пропонуються для вивчення впродовж 4-х років бакалаврату, та покликання на інформацію про ці дисципліни, де зазначається назва, тип дисципліни, рік навчання, семестр, кількість кредитів, анотація, викладач(и), результати навчання, спосіб навчання, необхідні обов'язкові попередні й супутні модулі, зміст дисципліни, рекомендована література, форми та методи навчання, методи й критерії оцінювання, мова викладання. Силабуси, як форма комунікації та засіб інформування студентів щодо дисциплін, які вони вивчають в рамках ОП "Біологія та біотехнологія", на сайті природничого факультету не представлені, оскільки здобувачі вищої освіти отримують їх перед першим заняттям, а коротка інформація про дисципліни є доступною онлайн за покликанням (<https://cutt.ly/X9RdGig>). На вступному занятті викладачі додатково інформують студентів щодо структури, завдань, результатів вивчення дисципліни, а також критеріїв оцінювання. Під час інтерв'ювання студенти повідомили, що силабуси дисциплін вони також отримують за допомогою розсилання на корпоративні пошти та через закриті телеграм-канали. Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до "Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА". У програмах навчальних дисциплін чітко розподілено бали за кожний вид діяльності. Проте в силабусах більшості нормативних і вибіркового дисциплін оцінювання самостійної роботи студента не відображене в описі процедури оцінювання активностей і завдань, які виконує студент. На зустрічі з НПП було з'ясовано, що результати самостійної роботи студентів оцінюються балами, які входять до підсумкової оцінки за лабораторне заняття. Зокрема, під час вивчення нормативної дисципліни "Біохімія" студенти готують теоретичну частину лабораторного заняття, бали за яку сумуються з балами за практичну частину. Ще одним типом завдань для самостійної роботи є кейси, які виконуються студентами під час вивчення нормативної дисципліни "Мікробіологія". У НаУКМА діє освітня онлайн платформа DistEdu (аналог Moodle), на якій розміщено навчально-методичні матеріали, що забезпечують вивчення нормативних і вибіркового дисциплін. Проте, як зазначили здобувачі вищої освіти та випускники ОП на зустрічі з ЕГ, цією платформою послуговується лише невелика частина викладачів. Іноді викладачі надають студентам презентації своїх лекцій, або матеріали (електронні підручники, статті), які використовували для підготовки лекцій. Також студенти конспектують лекційний матеріал під час вивчення дисципліни.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Науково-дослідна робота в освітньому процесі за аналізованою ОП реалізується під час проведення лабораторних занять з нормативних (ОК 1.1.6, ОК 1.1.9 - 1.1.12, ОК 1.1.14 - 1.1.19, ОК 1.1.21 - 1.1.26, ОК 1.1.28, ОК 1.1.31) і вибіркового (ВК 2.1.2, ВК 2.1.5, ВБ 2.1.8, ВБ 2.1.11 - 2.1.13, ВБ 2.1.16) навчальних дисциплін, самостійної роботи у рамках усіх дисциплін (згідно з навчальним планом). До розробки та проведення лабораторних занять залучаються фахівці з науково-дослідних академічних інститутів, а також керівник Лабораторії генетики та клітинної біології кафедри біології НаУКМА. Науково-дослідна робота студентів у позанавчальний час здійснюється під час виконання курсової та кваліфікаційної роботи бакалавра. Як зазначено у відомостях про самооцінювання ОП [Курсова робота в програмі є теоретичною. Дослідженню піддаються сучасні фахові наукові джерела]. Кваліфікаційна робота бакалавра

передбачає виконання експериментальних досліджень у лабораторіях наукових закладів і кафедри біології. Слід зазначити, що студенти, які навчаються за аналізованою ОП, мають змогу виконувати свою науково-дослідну роботу в багатьох інститутах НАН, НААН і НАМН України, зокрема в Інституті ботаніки ім. М. Г. Холодного, Інституті зоології ім. І. І. Шмальгаузена, Інституті фізіології ім. О. О. Богомольця, Інституті клітинної біології та генетичної інженерії, Інституті біохімії ім. О. В. Палладіна, Інституті мікробіології та вірусології ім. Д. К. Заболотного. Ще один напрям науково-дослідної роботи студентів реалізується через участь у конференціях, конкурсах, олімпіадах та ін. Так, студент кафедри біології представив доповідь на IV Інтернет-конференції молодих учених "Генетика та селекція сільськогосподарських рослин - від молекули до сорту" (2020 р.). У 2019 р. вийшли друком статті в журналі "Наукові записки НаУКМА. Біологія і екологія" та "Journal of Morphology" (2019 р.), у 2020 р. - в журналі "Biopolymers and Cell", в яких студенти кафедри біології є співавторами. Під час інтерв'ю зі здобувачами вищої освіти було з'ясовано, що в НаУКМА щороку відбуваються такі наукові заходи як конференції, форуми, круглі столи, що зазвичай проводяться в останній тиждень січня - перший тиждень лютого, під загальною назвою "Дні науки в НаУКМА", в яких студенти мають змогу брати участь. Проте, пандемія Covid-19 та, особливо, війна в Україні, розв'язана Росією, негативно вплинула на активність студентів і можливість їхньої участі в науково-організаційних заходах впродовж останніх 3 років.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Як зазначено у "Концепції внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання" (наказ № 107 від 05.03.2018 р.) [На факультетах проводяться конференції з управління якістю освітнього процесу. Навчально-методичним центром здійснюється аналіз робочих програм дисциплін та навчально-методичних матеріалів. Питання якості навчання і викладання та організації освітнього процесу розглядаються Навчально-методичною комісією, Комітетом з якості Вченої Ради та самою Вченою Радою НаУКМА], що у свою чергу сприяє забезпеченню якісного освітнього процесу в НаУКМА. У ЗВО реалізується низка заходів і працюють відповідні структури, які систематично моніторять якість навчання і викладання. У кінці кожного семестру проводиться опитування студентів щодо рівня їхньої задоволеності навчальним процесом, викладанням навчальних дисциплін і т. ін. Згідно з відомостями про самооцінювання ОП перегляд та оновлення (за потреби) силабусів навчальних дисциплін аналізованої ОП здійснюється щороку перед початком кожного семестру на засіданні кафедри. Також у відомостях про самооцінювання ОП вказано, що викладачі оновлюють зміст робочих програм навчальних дисциплін відповідно до тенденцій розвитку окремих напрямків біології, беручи до уваги нові дані, опубліковані в наукових статтях з предмету, який викладається, а також з урахуванням власного дослідницького досвіду. Під час зустрічі з випускниками ОП було з'ясовано, що дехто з них надавав пропозиції щодо доповнення програм навчальним дисциплін темами, які цікавлять студентів і є актуальними для їхнього подальшого професійного розвитку. Студенти озвучують свої рекомендації викладачам в індивідуальному порядку. Представники НПП факультету природничих наук і кафедри біології, зокрема, повідомили, що силабуси навчальних дисциплін, які вони викладають на аналізованій ОП, оновлюються систематично з ініціативи викладачів відповідно до сучасних тенденцій розвитку біологічної науки та цілей ОП "Біологія та біотехнологія". Наприклад, у відомостях про самооцінювання ОП вказано, що [дисципліна "Молекулярна біологія" змінила програму через видалення теми "Геноми прокаріотів та маніпуляції з клонованими генами", яку було передано до нової дисципліни "Молекулярна біотехнологія"...Тему "Динаміка геному" розширено від 3-х лекцій до 7... та ін.]. Доц. І. М. Фуртат також повідомила, що під час пандемії COVID-19 пропонувала здобувачам розв'язання кейсів з цієї проблематики.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У НаУКМА діє "Положення про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти" та "Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання", в яких чітко регламентується організація програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу НаУКМА на території України чи поза її межами та перезарахування результатів навчання для учасників програм академічної мобільності. Академічна мобільність здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до двосторонніх угод між НаУКМА та партнерськими університетами, за програмою Erasmus+ KA1 International Credit Mobility та іншими проектами. Інформація про можливості академічної мобільності розміщена на сторінці відділу міжнародного співробітництва (<https://dfc.ukma.edu.ua/>) та Facebook-сторінці відділу. Академічній мобільності НПП і здобувачів вищої освіти також сприяє й те, що НаУКМА є членом Асоціації Європейських Університетів (EUA). Проте, на зустрічі зі здобувачами вищої освіти було з'ясовано, що серед них ніхто не мав змоги відвідати закордонні ЗВО в рамках програми академічної мобільності впродовж останніх 5 років. У результаті інтерв'ювання здобувачів освіти, випускників ОП і НПП було встановлено, що вони мають доступ до багатьох міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних, до підписки на низку електронних фахових видань, що було підтверджено директоркою наукової бібліотеки. У відомостях про самооцінювання ОП також зазначено, що викладачі брали участь у міжнародних наукових дослідженнях спільно з фахівцями Канадського Східного центру дослідження злакових і олійних культур (Оттава, Канада, жов. 2013 – січ. 2014), Інституту біоорганічної хімії Польської академії наук, Відділ геноміки рослин (Познань, Польща, трав. 2022 – серп. 2022), Інституту генетики рослин та сільськогосподарських культур (Гетерслебен, Німеччина, січ. 2011 – бер. 2012). Слід зазначити, що в ОП передбачено проведення наукового семінару "Сучасні проблеми молекулярної біології", на якому студенти мають змогу обговорити останні досягнення в галузі молекулярної та клітинної біології, ознайомитися з методами виділення нуклеїнових кислот, розділення ДНК, РНК і їхніх фрагментів, оптичними та гідродинамічними методами їх вивчення, методами секвенування і

варіантами використання полімеразної ланцюгової реакції для вивчення ДНК. Впродовж 2017–2021 рр. викладачі і студенти ОП провели низку вебінарів "Актуальні питання молекулярної біології: методологія та наукові відкриття" за участю іноземних колег з Інституту молекулярної онкології та невропатології, (Гіссен, ФРН), Центру молекулярної медицини Макса Дельбрюка в Асоціації Гельмгольца, (Берлін, ФРН), Університетської клініки Вюрцбурга, (Вюрцбург, ФРН), Інституту біологічних наук Бухмана Університету Гете (Франкфурт, ФРН), Eastern Cereal and Oilseed Research Center, Agriculture and Agri-Food (Canada, Ottawa, Ontario) (інформація розміщена на Фейсбук-сторінці Студентського Біологічного Товариства <https://www.facebook.com/sbtнаукма/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1) Забезпечення практично всіх обов'язкових компонент ОП лабораторними заняттями, що сприяє формуванню практичних навиків у студентів, які відповідають вимогам роботодавців. 2) Значний науковий та академічний досвід НПП, які керують і безпосередньо беруть участь у виконанні науково-дослідних робіт, проєктів та ін. Серед викладачів є завідувач Лабораторії генетики та клітинної біології кафедри біології НаУКМА та співробітники провідних академічних науково-дослідних інститутів, які на засадах сумісництва викладають в НаУКМА. 3) Систематичне оновлення програм навчальних дисциплін відповідно до останніх досягнень у галузі біології та біотехнології. Завдяки участі НПП у міжнародних наукових конференціях, семінарах, симпозіумах, опонуванню дисертацій, написанню статей, виконанню науково-дослідних проєктів підтримується фаховість викладачів у сфері наукових досліджень, дотичних до дисциплін, які вони викладають. Серед НПП є представники роботодавців, які на засадах сумісництва викладають основні та вибіркові дисципліни аналізованої ОП, що дає змогу оновлювати ОП відповідно до вимог ринку праці та розвитку спеціальності у відповідній галузі. 4) Можливість вибору студентом теми досліджень курсової та кваліфікаційної бакалаврської робіт, участь у виконанні наукових досліджень кафедри в рамках дослідницьких проєктів та установ-партнерів (науково-дослідних інститутів).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1) Перегляд веб-сторінки факультету природничих наук і кафедри біології, зокрема, аналіз відомостей про самооцінювання ОП, інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, НПП і гаранта ОП виявили, що силабуси (програми) навчальних дисциплін не є публічно доступними, а ознайомитися зі структурою дисципліни, її цілями, програмними результатами навчання, переліком завдань для виконання, літературними джерелами, принципами оцінювання, студенти мають змогу лише на першому занятті або безпосередньо перед початком навчального семестру, послуговуючись силабусом (програмою), який надає безпосередньо викладач (надсилає електронною поштою чи іншими каналами зв'язку). Для студентів є доступними короткі анотації нормативних і вибіркових дисциплін у збірці "Могилянські студії", розміщеній на вебсторінці факультету природничих наук. ЕГ рекомендує: до початку 2023-2024 н.р. забезпечити відкритий доступ студентам до силабусів навчальних дисциплін для можливості детального ознайомлення зі змістом, структурою нормативних і вибіркових дисциплін блоку професійної та практичної підготовки. 2) У більшості силабусів навчальних дисциплін не описано, які саме завдання для самостійної роботи передбачені при вивченні цієї дисципліни і як саме вони оцінюються. Рекомендація: до початку 2023-2024 н.р. здійснити оновлення програм (силабусів) навчальних дисциплін, в яких чітко описати, які саме завдання самостійної роботи повинен виконати студент і як виконання цих завдань оцінюється, адже для самостійної роботи студента в ОП в рамках кожної дисципліни передбачено певну кількість годин. 3) У НаУКМА діє освітня онлайн платформа DistEdu, на якій розміщено навчально-методичні матеріали, проте цією платформою послуговується лише невелика частина викладачів, що забезпечують реалізацію ОП. Іноді викладачі надають студентам презентації своїх лекцій, електронні підручники та статті, які використовували для підготовки лекцій. Рекомендація: до початку 2023-2024 н.р. переглянути наповнення освітньої онлайн платформи DistEdu навчально-методичними матеріалами та провести консультації з НПП, які викладають на ОП "Біологія та біотехнологія", щодо розміщення навчально-методичного матеріалів для дисциплін, які вони читають, на платформі DistEdu.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Аналіз відповідності ОП "Біологія та біотехнологія" Критерію 4 засвідчив, що ОП: 1) відповідає вимогам підкритерію 4.1. Форми та методи навчання і викладання за ОП узгоджуються із заявленими цілями і ПРН - [формування висококваліфікованого фахівця з біології та біотехнології рівня бакалавру, конкурентоспроможного на світовому рівні та здатного застосовувати закони та методи біології для вирішення завдань, що виникають під час фахової або освітньої діяльності у закладах виробництва, науково-дослідних установах та закладах]. 2) частково відповідає вимогам підкритерію 4.2. Хоча ОП є доступною на вебсторінці факультету природничих наук, силабуси

навчальних дисциплін надаються в індивідуальному порядку викладачами, що обмежує доступ студентів до інформації про дисципліни. Зовнішні користувачі отримують обмежену інформацію у формі анотацій до курсів на головному сайті факультету природничих наук (<https://cutt.ly/F9F8RB3>) та зі збірки "Могилянські студії", що може утруднити обрання вибіркового навчального дисципліни для студентів і, наприклад, ОП для абітурієнтів. НПП, які забезпечують викладання дисциплін аналізованої ОП мало послуговуються у навчальному процесі освітньою онлайн-платформою DistEdu для розміщення навчально-методичних матеріалів. 3) частково відповідає вимогам підкритерію 4.3. Студентоцентрикований підхід підкреслюється тим, що студенти мають змогу самостійно обирати теми наукових досліджень, брати участь у виконанні науково-дослідних проектів. Окрім цього, в освітньому процесі використовуються дослідницькі методи. У НаУКМА здійснюється опитування здобувачів вищої освіти щодо їхньої задоволеності освітнім процесом, проте студенти практично не залучаються до обговорення проекту ОП, зокрема останньої, що обмежує участь студентів у модернізації освітнього процесу за ОП "Біологія та біотехнологія", 4) відповідає вимогам підкритерію 4.4. Багато викладачів ОП за основним місцем працюють в науково-дослідних інститутах, а дисципліни, які вони читають, ґрунтуються на їхньому науковому досвіді, силабуси навчальних дисциплін систематично оновлюються з урахуванням тенденцій розвитку сучасної біології та біотехнології. Крім цього викладачі, основним місцем праці яких є факультет природничих наук, також систематично оновлюють силабуси навчальних дисциплін з урахуванням результатів власних наукових досліджень. 5) частково відповідає вимогам підкритерію 4.5. Викладачі використовують в освітньому процесі досвід, отриманий не лише в Україні, але й за кордоном, завдяки участі у спільних дослідженнях з фахівцями зарубіжних ЗВО, проте студенти, які навчаються за ОП "Біологія та біотехнологія", практично не беруть участі в програмах академічної мобільності. Вирішальними в оцінюванні Критерію 4 стали підкритерії 4.2, 4.3, 4.5, вимоги яких не повністю були виконані при створенні та оновленні ОП "Біологія та біотехнологія". Враховуючи виявлені недоліки, сильні сторони дають підстави оцінити ОП рівнем В за критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА (п. 7) <http://surl.li/eqkin>, відповідно до якого здійснюється первинний, поточний та підсумковий контроль. Первинний контроль здійснюється на початку вивчення дисципліни, якщо викладач вважає це необхідним, поточний контроль здійснюється на семінарських лабораторних та практичних заняттях та застосовується для перевірки рівня підготовки здобувача до виконання певного виду робіт. Результати поточного контролю вносяться до рейтингової оцінки здобувача за освітнім компонентом. Підсумковий або семестровий контроль здійснюється наприкінці вивчення дисципліни для визначення рівня володіння нею. Підсумковий контроль здійснюється у вигляді іспиту або заліку. Умовою допуску студента до складання семестрового контролю є набрання необхідної кількості балів за всі види робіт під час поточного контролю. Зарахування кредитів з навчальної дисципліни відбувається за умови, якщо здобувач досяг усіх передбачених результатів навчання. Підсумкова оцінка складається з рейтингового балу, отриманого в результаті поточного контролю, та балу, отриманого за семестровий контроль. Відповідно до Положення про рейтингову систему оцінювання знань і компетентностей здобувачів вищої освіти НаУКМА (п. 2) <http://surl.li/eqmvs>, результати навчання за певною дисципліною оцінюються за 100-бальною шкалою. При цьому оцінка складається з 2 блоків, які мають співвідношення 70:30, 60:40 тощо. Перший блок містить сумарний бал за всі види робіт протягом семестру, другий блок є оцінкою, отриманою в результаті підсумкового контролю. Співвідношення блоків залежить від специфіки навчальної дисципліни та визначається викладачем. Критерії оцінювання знань та вмінь детально описані у Положенні про критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в НаУКМА, оприлюдненому на вебсайті університету у розділі "Нормативні документи" <http://surl.li/eqmwt>. Згідно з положенням, застосування цих критеріїв для оцінки конкретних видів робіт в межах певної дисципліни прописується викладачами у силабусах. За свідченням здобувачів та НПП інформація про контрольні заходи міститься в описі навчальних дисциплін на платформі DistEdu і є доступним здобувачам з моменту реєстрації на платформі. Крім того, силабуси надсилаються здобувачам на корпоративну пошту або за допомогою інших засобів зв'язку на початку вивчення дисципліни. Графік-календар навчального процесу, який містить інформацію про терміни екзаменаційної сесії, оприлюднюється на початку навчального року <http://surl.li/eqmzn>.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандартом вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 091 Біологія передбачається атестація здобувачів у формі атестаційного екзамену або публічного захисту кваліфікаційної роботи. На ОП використовується форма атестації у вигляді публічного захисту кваліфікаційної роботи. У НаУКМА розроблено Положення про кваліфікаційну/магістерську роботу студента <http://surl.li/eqmzv>, в якому детально викладено вимоги до кваліфікаційної роботи та інформацію про етапи її підготовки.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Проведення контрольних заходів регулюється низкою нормативних документів НаУКМА: Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА <http://surl.li/eqkin>, Положенням про рейтингову систему оцінювання знань і компетентностей здобувачів вищої освіти НаУКМА <http://surl.li/eqmnc>, Положенням про критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в НаУКМА <http://surl.li/eqmwr>. Усі положення розміщені на веб-сторінці Університету у розділі "Нормативна база/Документи із організації освітнього процесу" для ознайомлення усіх учасників освітнього процесу з критеріями оцінювання. Об'єктивність екзаменатора забезпечується, поміж іншим, блоковим розподілом балів за поточний та семестровий контроль. Відповідно до Положення про рейтингову систему оцінювання знань і компетентностей здобувачів вищої освіти НаУКМА, у випадку отримання оцінки "незадовільно" здобувач має право на два перескладання дисципліни – викладачу та комісії, створеній за розпорядженням декана у складі завідувача кафедри, за якою закріплена дисципліна, та двох викладачів цієї кафедри, один з яких відповідає за викладання дисципліни. Здобувачі мають можливість висловити незадоволення викладанням дисципліни та ставленням викладача під час опитувань, що проводяться Центром забезпечення якості освіти <http://surl.li/eahgn>, а також повідомити про неетичну поведінку НПП за допомогою форми звернення, розміщеної на сторінці Центру. У нормативній базі НаУКМА наявне Положення про політику протидії дискримінації, сексуальним домаганням і булінгу, що регламентує процедури врегулювання конфліктних ситуацій, не пов'язаних з оскарженням результатів оцінювання <http://surl.li/euryy>. Однак пошук у нормативній базі НаУКМА за ключовим словом "конфлікт" не дає можливості знайти цей документ, тому швидке ознайомлення студентів з порядком дій у разі конфліктної ситуації ускладнене. Під час онлайн-зустрічей здобувачі та НПП повідомили, що усі конфліктні ситуації вирішуються в межах кафедри або факультету прямим зверненням здобувачів до завідувача кафедри або декана. Формально у разі виникнення конфліктної ситуації студент звертається до гаранта чи завідувача кафедри, створюється комісія для вирішення конфліктної ситуації. За свідченням викладачів, під час воєнного стану викладачі давали додаткові консультації здобувачам для покращення засвоєння матеріалу, підвищення успішності навчання та попередження можливих конфліктних ситуацій при оцінюванні знань.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У НаУКМА розроблено потужну нормативну базу щодо політики, стандартів та процедур дотримання академічної доброчесності, яка доступна у відповідному розділі сторінки Центру забезпечення якості освіти <http://surl.li/eahgn> та у розділі "Система забезпечення якості освітньої діяльності/нормативні документи" <http://surl.li/eqnga>. Це, зокрема, такі документи, як Кодекс етики НаУКМА, Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання та викладання, Концепція забезпечення якості освіти в НаУКМА, Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в НаУКМА, Наказ Про заходи стосовно перевірки випускових кваліфікаційних робіт бакалаврів та магістрів на дотримання вимог академічної доброчесності. На базі Університету створено Міждисциплінарний науково-освітній центр протидії корупції в Україні <http://surl.li/eqngs>, до роботи якого залучаються, зокрема, здобувачі. Сторінка Центру забезпечення якості освіти містить детальну інформацію про політику академічної доброчесності НаУКМА <https://www.youtube.com/watch?v=Awnd9Ppv58s>, запобігання плагіату, а також посилання на безкоштовний курс з академічної доброчесності <http://surl.li/arpva>. З метою протидії плагіату курсові та кваліфікаційні роботи здобувачів перевіряються за допомогою системи UniCheck. На кафедрі біології є викладач, відповідальний за перевірку робіт здобувачів, якому надається доступ до системи UniCheck через платформу дистанційного навчання DistEdu. Результати перевірки представляються на захист у вигляді інформації про наявність/відсутність ознак плагіату у конкретній роботі. Під час онлайн-зустрічей експертній групі було продемонстровано можливості платформи. Здобувачі виявили високий рівень поінформованості щодо процедури перевірки. НаУКМА популяризує доброчесність і за допомогою інших інструментів: зокрема, на першому курсі здобувачі складають присягу з доброчесності та вивчають дисципліну "Вступ до Могилянських студій", в якій приділяється увага розгляду етичних питань.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1) На ОП існує налагоджена комунікація між усіма учасниками освітнього процесу, що дозволяє оперативно вирішувати конфліктні ситуації без залучення формальних процедур. 2) Університет має ustalені традиції академічної доброчесності та застосовує різні інструменти її популяризації: присяга першокурсника, розгляд питань етики і доброчесності у навчальному курсі "Вступ до Могилянських студій", функціонування Міждисциплінарного науково-освітнього центру протидії корупції в Україні, до роботи якого залучаються здобувачі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Нормативний документ, що регламентує порядок врегулювання конфліктних ситуацій, не пов'язаних з оскарженням результатів оцінювання, важкодоступний для пошуку в нормативній базі, що перешкоджає ознайомленню здобувачів з алгоритмом дій при виникненні конфліктної ситуації. Експертна група рекомендує адміністрації факультету розмістити на вебсторінці ОП покликання на основні нормативні документи, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма в цілому відповідає підкритеріям критерію 5: 5.1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання результатів є зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти передбачених ОП результатів навчання. Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання оприлюднюється вчасно; 5.2. Форми атестації здобувачів відповідають Стандарту вищої освіти зі спеціальності 091 Біологія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. На ОП використовується форма атестації у вигляді публічного захисту кваліфікаційної роботи. Здобувачам надається консультативна підтримка при її підготовці; 5.3. Правила проведення контрольних заходів є чіткими, зрозумілими та дозволяють забезпечити об'єктивність екзаменаторів. У НаУКМА розроблено низку нормативних документів щодо правил, форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання. Підсумкова оцінка з дисципліни складається з результатів поточного та підсумкового контролів, що є одним з засобів забезпечення об'єктивності екзаменаторів; 5.4. У НаУКМА існує розвинена культура академічної доброчесності. Існуючі на ОП практики у контексті критерію 5.3 можуть бути вдосконалені забезпеченням учасникам освітнього процесу за ОП шкідливого доступу до нормативної бази, що регулює їх права та обов'язки. Аналіз освітньої діяльності за ОП у розрізі критерію 5 дозволяє оцінити її на рівні В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

НПП, які читають дисципліни на ОП, мають достатню професійну і наукову кваліфікацію та забезпечують викладання на належному рівні як обов'язкових, так і вибіркових дисциплін. Відповідність академічної кваліфікації більшості НПП підтверджує наявність публікацій у фахових виданнях України категорії "А" та "Б", а також у закордонних виданнях іноземною мовою, що включені до наукометричних баз Scopus та Web of Science. Так, гарант, викладач на ОП, д.б.н., проф. Т.К. Терновська є автором 36 публікацій, цитованих у наукометричній базі Scopus, і має індекс Хірша 5 (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218366884>); розробники і викладачі на ОП: д.б.н., проф. М.З. Антонюк - 25 публікацій, цитованих у Scopus, індекс Хірша 4 (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=6506124501>); к.б.н., доц. І.М. Фуртат - 17 статей, цитованих в Scopus, індекс Хірша 2 (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=6602364756>); к.б.н. В.В. Шпильчин - 3 публікацій, цитованих у Scopus, індекс Хірша 1 (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55836112600>), к.б.н. В.С. Мартиненко - 5 публікацій, цитованих у Scopus, індекс Хірша 2 (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=8337670600>). НПП, які викладають на ОП за сумісництвом, мають такі показники наукової діяльності: д.б.н. О.М. Міхеєв - 6 публікацій, цитованих у Scopus, індекс Хірша 1 (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=35753492600>), к.б.н. Є.М. Решетник - 7 публікацій, цитованих у Scopus, індекс Хірша 1 (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=6603270159>), к.б.н. К.В. Листван - 9 публікацій, цитованих у Scopus, індекс Хірша 4 (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=35222038000>). Аналіз ОП та публікаційного доробку НПП виявив, що викладачі, які забезпечують ОП, в основному публікуються у вітчизняних фахових виданнях України і меншою мірою в міжнародних. Сфера наукових інтересів викладачів пов'язана з навчальними дисциплінами, які вони читають на ОП. Наприклад, зміст дисциплін "Молекулярна біологія", "Теорія еволюції", "Молекулярні основи біотехнології", які викладає д.б.н., проф. М.З. Антонюк, перегукується з науковими інтересами викладача - вивчення геномів гібридного походження щодо молекулярних механізмів забезпечення їхньої мінливості; аналіз поліморфізму інтрогресивних ліній пшениці за морфологічними ознаками та генами транскрипційних факторів; дослідження механізмів мінливості кластерів гліадинових генів як моделі формування пластичності геномів; моделювання співвідношень фенотипних розщеплень при генетичному аналізові геномів з інтрогресивними елементами.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Питання конкурсного добору НПП регулюються "Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НаУКМА" (наказ № 190 від 06.04.2021). У відомостях про самооцінювання ОП зазначено, що [Претендент подає пакет документів: резюме із досвідом роботи, перелік оприлюднених наукових праць та список конференцій, у роботі яких брав участь претендент, дані про підвищення кваліфікації, дві фахові рекомендації. Претендент може бути запрошений кафедрою (гарантом програми) прочитати пробну лекцію], що робить процедуру проведення конкурсу зрозумілою та прозорою. Кваліфікаційні вимоги до кандидатів на заміщення вакантних посад розміщені на веб-сторінці ЗВО (<https://cutt.ly/v9HG9oe>). Викладачі, що працюють за сумісництвом, конкурсу не проходять і запрошуються на посаду за рішенням завідувача кафедри та гаранта ОП. На запрошення кафедри або гаранта ОП особа, яка претендує на посаду за сумісництвом, може прочитати відкриту лекцію. Доробок кандидатів на посаду обговорюють на засіданні кафедри та рекомендують до розгляду зборам трудового колективу, де приймається остаточне рішення. За умови, якщо претендент на посаду вже працює на кафедрі, до пакету документів, які надаються і підтверджують науково-педагогічний доробок, додаються результати опитування студентів щодо рівня задоволеності студентів викладанням претендента за попередні навчальні роки. На зустрічі з фокус-групами віце-президент з науково-навчальних студій М.І. Винницький зазначив, що ситуація, коли викладач отримав негативні відгуки від студентів, на кафедрі біології мала місце, про що буде поінформовано гаранта ОП. Рішення щодо продовження співпраці з цим викладачем буде прийняте до кінця лютого 2023 р. Оскільки це особа, яка викладає на ОП "Біологія та біотехнологія" та працює за сумісництвом, то, відповідно, новий трудовий договір про роботу за сумісництвом не буде укладений. Таким чином, НаУКМА враховує думку студентів при прийнятті рішення щодо продовження співпраці з науково-педагогічним працівником.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Роботодавці є зовнішніми стейкхолдерами, особливість залучення яких до освітнього процесу полягає у викладанні окремих обов'язкових і вибіркових дисциплін ОП. Так к.б.н. О.А. Васильченко (Національний авіаційний університет) забезпечує викладання нормативної дисципліни "Біоорганічна хімія", д.б.н. А.М. Кириченко (Інститут мікробіології і вірусології імені Д. К. Заболотного НАН України) - "Вірусологія", к.ф.-м.н. Л.Ю. Хоменкова (Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова) - "Загальна фізика" та к.б.н. І.Д. Омері (Київський університет імені Бориса Грінченка) - "Зоологія безхребетних". Окрім цього студенти, які навчаються на ОП "Біологія та біотехнологія" виконують експериментальну частину своїх кваліфікаційних робіт бакалавра на базі лабораторій науково-дослідних інститутів НАН України та галузевих академій (зокрема це Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного, Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена, Інститут молекулярної біології і генетики, Інститут клітинної біології та генетичної інженерії, Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна, Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця, Інститут мікробіології та вірусології ім. Д. К. Заболотного). Проте до освітнього процесу не залучаються представники промислового сектора (підприємств біотехнологічного профілю), що певною мірою звужує спектр практичних навиків, які важливі для формування біотехнолога-професіонала, хоча ОП декларує, що забезпечує [формування висококваліфікованого фахівця з біології та біотехнології рівня бакалавру, конкурентоспроможного на світовому рівні та здатного застосовувати закони та методи біології для вирішення завдань, що виникають під час фахової або освітньої діяльності у закладах виробництва, науково-дослідних установах та закладах]. В обговоренні ОП брали участь представники академічних інститутів, які за сумісництвом викладають на аналізованій ОП, тоді як представники промисловості до розробки ОП та її обговорення не залучалися. Таким чином є певне зміщення акценту ОП на потреби академічних інституцій і не враховуються інтереси підприємств біотехнологічного профілю, що, у свою чергу, вказує на недостатній аналіз ринку праці розробниками ОП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У відомостях про самооцінювання ОП вказано, що [аудиторні заняття за навчальним планом можуть проводити лише викладачі, штатні та такі, що викладають а сумісництвом]. Як вже зазначалося в попередньому пункті, за сумісництвом на ОП викладають співробітники науково-дослідних інститутів НАН України, тоді як представники промислового сектору не залучені до викладання нормативних і особливо вибіркових дисциплін професійної та практичної підготовки. У зустрічі зі стейкхолдерами (працедавцями) брали участь виключно представники академічних науково-дослідних інститутів, які за сумісництвом викладають на ОП. Проте студенти, які навчаються на аналізованій ОП, мали змогу брати участь у семінарах за участю [фахівців, які працюють у фірмах біологічного профілю (П. Футернік, компанія "ROMER LABS UKRAINE"; А. Слободянюк, ТОВ "Укрбіо"), фармацевтичних (Л. Водолажська, директор фармацевтичної компанії "НІРРА"), ветеринарних (О. Нечипуренко, Центр ветеринарної діагностики, Київ, Україна) та медичних (В. Бадюк, завідувач лабораторії у клініці генетики репродукції "Victoria", Ю. Мельниченко, проектний менеджер компанії "Medicover Integrated Clinical Services" Ukraine, О. Кучук, Mount Sinai School of Medicine, New York, USA, І. Міня, Центр молекулярної медицини Макса Делбрюка, Берлін, ФРН) закладах] як зазначено у відомостях про самооцінювання ОП. Професіоналів-практиків також запрошували на зустрічі зі студентами 1-го курсу для ознайомлення з перспективами їхнього майбутнього працевлаштування. Хоча здобувачі вищої освіти мали змогу спілкуватися з представниками промислового сектору, до розробки та оновлення ОП ця група стейкхолдерів не залучалася. Тому в перспективі важливо розглянути можливість активної участі представників промисловості біотехнологічного профілю у формуванні цілей і програмних результатів навчання ОП "Біологія та біотехнологія", а також їх залучення до викладання дисциплін професійної та практичної підготовки.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У НаУКМА розроблена ціла низка нормативних документів, які регулюють процедуру підвищення фаховості викладачів і, відповідно, забезпечення якості викладання і навчання (<https://cutt.ly/19J8QaF>, <https://cutt.ly/j9NM3rf>). Зокрема, це "Положення про атестацію педагогічних працівників НаУКМА" (наказ № 138 від 23.03.2018 р.), "Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників" (Наказ N 532 від 30.12.2020 р.), "Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання" (наказ № 107 від 05.03.2018 р.), "Концепція професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників НаУКМА" (Наказ N 532 від 30.12.2020 р.), "Затверджена програма підвищення кваліфікації 2020 (чинна версія), включно з шаблонами сертифікатів". Також в НаУКМА реалізується ціла низка заходів, які забезпечують можливість підвищення кваліфікації викладачів, зокрема їхньої викладацької майстерності. Зокрема, як вказано у відомостях про самооцінювання ОП і як було з'ясовано під час аналізу наданих гарантом ОП документів у рамках Програми професійного розвитку викладачів при НаУКМА підвищення кваліфікації проходили проф. Т.К. Терновська (Школа професійного розвитку викладачів при НаУКМА, 23.10-2017 - 09.03.2018), к.б.н. І.М. Фуртат (базовий курс, 22.10.18 - 08.03.2019), к.б.н. В.С. Мартиненко (базовий курс, 22.10.18 - 08.03.2019), які викладають на ОП за основним місцем праці. Сертифікати про підвищення кваліфікації за Програмою професійного розвитку викладачів при НаУКМА засвідчують здобуття викладачами 4,7 кредитів ЄКТС. Крім цього к.б.н. І.М. Фуртат брала участь у 3-му, 4-му і 5-му семінарах-вебінарах "Пандемія - питання та відповіді", організованих Міністерством оборони Великобританії, Українським науково-технологічним центром, Інститутом біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України та Українською асоціацією біобезпеки. Викладачі, які працюють за сумісництвом на кафедрі біології, також беруть участь у заходах із підвищення кваліфікації. Зокрема к.б.н. Є.М. Решетнік (Київський національний університет ім. Тараса Шевченка) проходила наукове та педагогічне стажування в ISMA Університеті Прикладних Наук (Латвія) "Quality improvement in medical education of Ukraine and EU" (21.06.2021 - 31.07.2021). Проте НПП, основним місцем праці яких є академічні науково-дослідні інститути, не беруть участі у заходах, що забезпечують підвищення кваліфікації викладача, особливо в розрізі вдосконалення викладацької (педагогічної) майстерності. Слід зазначити, що серед викладачів, які працюють на кафедрі біології, є такі, що впродовж останніх 5 років не проходили програми підвищення кваліфікації та вдосконалення викладацької майстерності. Участь НПП у спеціалізованих вчених радах по захистах дисертаційних робіт, рецензування й опонування дисертацій можна розглядати як спосіб підвищення наукової кваліфікації викладача, але не як діяльність, що забезпечує вдосконалення педагогічної майстерності.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Розвиток викладацької майстерності в НаУКМА, зокрема на факультеті природничих наук, також стимулюється шляхом визначення і відзначення кращих викладачів року (<https://bit.ly/3HOZNM4>). Щороку в НаУКМА проводять процедуру присвоєння звання "Кращий викладач факультету природничих наук". Конкурс передбачає проведення анонімного опитування студентів (80% ваги) та враховує науковий доробок номінованих викладачів за попередній календарний рік (20%). Вся процедура регулюється "Положенням про конкурс на здобуття премій від випускника факультету економічних наук Тараса Лукачука "Кращий викладач факультету природничих наук", "Кращий викладач кафедри англійської мови" в Національному університеті "Києво-Могилянська академія"". З 2016 р. у НаУКМА було започатковано преміювання НПП за публікації у виданнях, які індексуються в міжнародних наукометричних базах Web of Science Core Collection та (чи) Scopus. [Розмір премії розраховується для кожної публікації окремо, і при визначенні її розміру враховуються: а) кількість публікацій співробітника у виданнях, які включені у бази Scopus та Web of Science Core Collection (крім Emerging Sources Citation Index); б) кількість співавторів публікацій; в) квартиль журналу згідно Scopus та/або Web of Science] (<https://bit.ly/3HNzDeL>). Премії призначаються співробітників НаУКМА, у тому числі НПП, двічі на рік з урахуванням результатів публікаційної активності за поточний період. Ціла низка фондів на конкурсній основі пропонують свою фінансову підтримку НПП НаУКМА (Фонд Лозинських, Фонд Юхименків, Фонд Кіндрата, Фонд "Повір у себе"). Зокрема Фонд "Повір у себе" надає викладачам НаУКМА індивідуальні дослідницькі стипендії. 19 січня 2023 р. НаУКМА отримала однорічний грант Фонду Саймонса на підтримку науковців та інституційних наукових спроможностей університету в сфері природничих наук в часи війни. Як зазначено у повідомленні на веб-сторінці НаУКМА в розділі "Новини науки" [В рамках гранту, на базі факультету природничих наук НаУКМА, як досвідчені, так і молоді науковці факультету (зі ступенем доктора філософії або вищим ступенем і активними публікаціями упродовж останніх 5 років, а також обрані аспіранти) отримуватимуть додаткове грантове фінансування для можливості продовжувати власні теоретичні та прикладні дослідження в часи війни та забезпечувати сталі дослідницькі спроможності факультету в НаУКМА.] (<https://bit.ly/3jmyCit>). Як додаткова форма стимулювання/заохочення за досягнення у фаховій сфері НПП вручаються Премія Петра Могили та Медаль Петра Могили. Найвищі відзнаки НаУКМА Премія Петра Могили присуджувалася проф. Т.К. Терновській у 2012 р., проф. М.З. Антонюку у 2016 р., медаль Петра Могили – Т.К. Терновській у 2018 р. Найявність в Університеті різних форм та процедур заохочення НПП підтверджено під час онлайн-зустрічей з керівництвом НаУКМА, гарантом та НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1) Залучення високваліфікованих фахівців - представників академічних науково-дослідних інститутів до організації та реалізації освітнього процесу. Представники зовнішніх стейкхолдерів не лише викладають обов'язкові та вибіркові дисципліни за аналізованою ОП, але й задіяні у проведенні лабораторних практикумів на базі факультету природничих наук. Наприклад, співробітник Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України к.б.н. К.В. Листван забезпечує викладання дисциплін "Фармакобіотехнологія", "Біотехнологія рослин", а також проводить лабораторні заняття в рамках курсу "Фармакобіотехнологія". 2) Існування в НаУКМА системи професійного розвитку НПП та винагородження за успіхи в науковій роботі. НаУКМА забезпечує можливість вдосконалення педагогічної майстерності та професійного розвитку НПП через низку тренінгів, семінарів, курсів, які проводить сам Університет у рамках Програми професійного розвитку викладачів НаУКМА. Також НаУКМА активно сприяє участі своїх викладачів у міжнародних школах, вебінарах, семінарах та інших заходах академічної мобільності з метою підвищення кваліфікації. 3) В НаУКМА є практика присудження премій, надання грантів від різних фондів (Фонд Лозинських, Фонд Юхименків, Фонд Кіндрата, Фонд "Повір у себе"), нематеріальне заохочення (Медаль Петра Могили), а також відзначення НПП у номінації "Кращий викладач факультету природничих наук".

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1) До формування та оновлення ОП "Біологія та біотехнологія" не залучаються представники промислового сектору, зокрема біотехнологічні підприємства, лабораторії біологічного профілю та ін. Акцент в ОП зміщений у бік інтересів академічних науково-дослідних інститутів без урахування інтересів підприємств біотехнологічного профілю, що, у свою чергу, робить ОП вузькоспеціалізованою, зорієнтованою на фундаментальну науку з дискримінацією прикладних знань і навиків. Рекомендація: з початку 2023-2024 н.р. залучати до реалізації ОП представників промисловості не лише у форматі проведення спільних семінарів та їхньої участі в Ярмарку кар'єри, але й для викладання навчальних дисциплін і проведення лабораторних занять на ОП "Біологія та біотехнологія". 2) Низький рівень участі НПП у заходах, що забезпечують підвищення кваліфікації, зокрема збагачення наукового досвіду та вдосконалення педагогічної майстерності. Деякі з викладачів, які забезпечують реалізацію ОП, впродовж останніх 5 років не брали участі у тренінгах, семінарах, курсах, які проводить НаУКМА, для підвищення фаховості НПП (наприклад Програма професійного розвитку викладачів НаУКМА). Рекомендація: до початку 2023-2024 н.р. переглянути та оновити плани підвищення кваліфікації НПП, забезпечити участь викладачів у програмах професійного розвитку та вдосконалення викладацької майстерності. 3) На веб-сторінці кафедри біології вкрай мало інформації про НПП, що забезпечують реалізацію ОП, зокрема про їхні наукові інтереси, науковий доробок, публікації, участь у грантах, керівництво проектами, покликання на профілі в ORCID, Scopus, Web of Science та ін. Рекомендація: до початку 2023-2024 н.р. оновити інформацію про НПП на веб-сторінці кафедри біології, щоб максимально сприяти поінформованості різних груп стейкхолдерів щодо НПП, які викладають на ОП "Біологія та біотехнологія".

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Аналіз відповідності ОП "Біологія та біотехнологія" Критерію 6 засвідчив, що ОП: 1) відповідає вимогам підкритерію 6.1. НПП, які забезпечують реалізацію ОП "Біологія та біотехнологія", мають високу наукову й академічну кваліфікацію, що підтверджується відповідними публікаціями у вітчизняних і закордонних виданнях, та забезпечують викладання як обов'язкових, так і вибіркових дисциплін із урахуванням сучасних тенденцій розвитку молекулярної біології та біотехнології. Силабуси навчальних дисциплін є авторськими розробками викладачів, ґрунтуються на їхньому власному науковому досвіді та оновлюються відповідно до тенденцій розвитку сучасної біологічної науки, що сприяє досягненню цілей і ПРН аналізованої ОП. 2) відповідає вимогам підкритерію 6.2. Конкурсний відбір викладачів ОП ґрунтується на аналізі їхнього наукового та педагогічного доробку в галузі, сумісній із навчальними дисциплінами, які вони забезпечують на ОП, та досвіді викладання у вітчизняних і закордонних ЗВО. Проведення конкурсу є процедурою прозорою та зрозумілою для претендентів на посаду. 3) частково відповідає вимогам підкритерію 6.3. Роботодавці (науково-дослідні інститути Національної академії наук України) беруть участь в організації та реалізації освітнього процесу, є учасниками обговорення ОП "Біологія та біотехнологія". Проте до освітнього процесу та обговорення ОП не залучаються представники промислового сектору. 4) відповідає вимогам підкритерію 6.4. Професіонали-практики, експерти галузі, представники роботодавців (науково-дослідні інститути Національної академії наук України), які працюють за сумісництвом на кафедрі біології факультету природничих наук, забезпечують викладання як обов'язкових, так і вибіркових дисциплін за ОП. 5) частково відповідає вимогам підкритерію 6.5. Частина викладачів, які забезпечують реалізацію ОП "Біологія та біотехнологія", не проходять підвищення кваліфікації систематично. 6) відповідає підкритерію 6.6. НаУКМА активно сприяє участі своїх викладачів у міжнародних школах, вебінарах, семінарах та інших заходах в рамках академічної мобільності з метою підвищення кваліфікації, також існує практика фінансування наукових досліджень НПП за кошти фондів і грантів, відзначення НПП у номінаціях "Кращий викладач природничого факультету".

Враховуючи виявлені недоліки (часткова відповідність підкритеріям 6.3 та 6.5), які можна усунути у короткі терміни, сильні сторони ОП дають підстави оцінити її рівнем В за критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЗВО на достатньому рівні забезпечує аналізовану освітню програму фінансовими та матеріально-технічними ресурсами для досягнення поставлених цілей. Навчальні аудиторії оснащені мультимедійними засобами (зокрема, цифрові проектори, інтерактивні дошки, комп'ютери із відповідними пристроями для демонстрації екрану та проведення лекційних занять). Функціонує комп'ютерний клас, до якого студенти мають вільний доступ. Лабораторії повністю забезпечені необхідним обладнанням для виконання студентами лабораторних та практичних робіт. Зокрема, наявні реактиви, лабораторний посуд, достатнє місце для проведення роботи з підручним матеріалом. Для проведення науково-дослідної роботи є спеціальне обладнання, а саме: спектрофотометр, водяна лазня, фотоколориметр, центрифуга, термостати для зберігання реактивів та живильного середовища, дистиллятор, аналітичні ваги. Також, є ламінарний бокс для проведення досліджень у рамках наукових чи дипломних робіт. В окремій частині корпусу знаходиться стерилізаційне приміщення з автоклавами та сухожаровими шафами, обладнане вентиляцією. Протягом огляду матеріально-технічної бази було продемонстровано, що кожне робоче місце у лабораторіях обладнане мікроскопом з додатковим освітленням. У рамках практичних занять студенти мають можливість працювати з демонстраційним матеріалом, а саме: з муляжами, скелетами хордових та людини, колекціями мікропрепаратів, навчальними таблицями, атласами та допоміжними інструментами для роботи з препаратами. У розпорядженні студентів та керівників практики є природно-заповідні території, на базі яких проводяться науково-дослідні роботи під час практики. Продемонстрована матеріально-технічна база створює можливості для проведення практичних занять та наукових досліджень, що дає змогу досягти передбачених ОП результатів навчання. Завдяки співпраці з науково-дослідними інститутами НАН України, де студенти виконують експериментальну частину бакалаврської кваліфікаційної роботи, є можливість користуватися сучасним лабораторним обладнанням. Водночас низка навчальних дисциплін передбачає проведення лише практичних занять за відсутності лабораторних. Це, зокрема, такі дисципліни, як "Імунологія", "Біотехнологія рослин", "Біотехнологія тваринних геномів" та ін.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЗВО забезпечує безоплатний та вільний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та електронних ресурсів. Студенти мають вільний доступ до мережі Wi-Fi. У корпусах обладнанні місця, де є доступ до світла та мережі Інтернет навіть у період відключення світла. Одним з таких місць є бібліотека Тетяни та Омеляна Антоновичів НаУКМА (<https://cutt.ly/39SNJ9E>). Безкоштовний доступ до мережі Інтернет є в усіх корпусах і гуртожитках НаУКМА. Поступово гуртожитки забезпечується генераторами та всім необхідним на випадок проблем з електропостачанням. Здобувачі мають змогу відвідувати спортивні секції. Культурно-мистецький центр НаУКМА (<https://cutt.ly/p9S9Roo>) регулярно організовує заходи, які студенти мають змогу відвідати у вільний час. Бібліотечний фонд налічує понад мільйон примірників, з них 160 000 електронних ресурсів. На базі НаУКМА діє інституційний репозитарій eKMAIR (<https://cutt.ly/c9S8PZ1>), де є всі наукові роботи викладачів і студентів у вільному доступі. Також усім учасникам освітнього процесу надається безкоштовний доступ до результатів сучасних наукових досліджень – наукометричних баз даних Scopus, Elsevier тощо. Через корпоративну пошту студенти мають доступ до повного функціоналу сервісів НаУКМА з використанням пакету Office 365 для навчальних закладів.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЗВО забезпечує безпечність освітнього процесу за аналізованою ОП, що було підтверджено під час онлайн-зустрічей. У лабораторних приміщеннях наявні аптечки, вогнегасники, інформаційні матеріали щодо правил поведінки з реактивами, правил техніки безпеки. Здобувачів у рамках першого заняття ознайомлюють з технікою безпеки. В усіх лабораторіях є журнал з техніки безпеки і правила поведінки з інвентарем, що було підтверджено під час онлайн-зустрічі, присвяченій огляду матеріальної бази. Також навчальні приміщення забезпечені протипожежною системою та системою сповіщень у разі повітряної тривоги. У НаУКМА працює університетське радіо, яке також може бути використане для сповіщення учасників освітнього процесу про можливу небезпеку. У коридорах є план евакуації, вказівники щодо навігації до найближчого укриття, на кожному поверсі наявний вогнегасник. У разі повітряної загрози студентам доступні обладнані укриття, що були затверджені ДСНС та продемонстровані експертній групі під час онлайн-зустрічі. У НаУКМА працює медична частина та Центр соціально-психологічної адаптації (<https://bit.ly/3YfGeC5>). Також студенти мають змогу отримати безкоштовну психологічну підтримку (<https://cutt.ly/D9FwV1>), скориставшись послугами практичного психолога вищої категорії,

що є абсолютно конфіденційним. Психологічна допомога студентам, які звертаються із запитом, здійснюється у форматі індивідуального консультування студентів і батьків студентів, проведення тренінгів у психотерапевтичних групах. Під час онлайн-зустрічі керівник Центру також повідомила, що для НПП проводяться консультації щодо створення комфортних психологічних умов для здобувачів з особливими потребами.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Студенти мають змогу отримати всю актуальну інформацію через сайт НаУКМА (<https://cutt.ly/Y9LDX4t>). Також інформація щодо освітнього процесу розсилається студентам на їх корпоративні пошти. Цю ж функцію забезпечують соціальні мережі університету (<https://cutt.ly/r9Fqx2p>). Студенти мають можливість проживати у гуртожитках. У НаУКМА активно діє та співпрацює зі студентами відділ міжнародного співробітництва (<https://cutt.ly/D9Fya8Q>), який інформує здобувачів про можливості реалізації міжнародної та внутрішньої мобільності. Центр кар'єри та працевлаштування студентів та випускників НаУКМА (<https://jcc.ukma.edu.ua/>) надає актуальну інформацію щодо вакансій та працевлаштування через Telegram-канал та сторінку в соцмережі Facebook (<https://cutt.ly/T9FykRv>; <https://cutt.ly/V9Fymv6>). Платформа DisEdu (<https://cutt.ly/X9Fy4Y8>) забезпечує всю необхідну інформацію щодо навчальних дисциплін - силабуси, тести, опитування, завдання до занять. У здобувачів НаУКМА є можливість отримати матеріальну допомогу <http://surl.li/equro> та стипендіальну підтримку від різноманітних фондів <https://vstup.ukma.edu.ua/scholarships?level=BACHELOR>. Інтересами та потребами здобувачів опікується студентське самоврядування - Студентська колегія та Конференція студентів НаУКМА (<https://bit.ly/3wLajhp>), які беруть участь у роботі комісії з призначення стипендій, комісії з розгляду конфліктних ситуацій тощо.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Протягом огляду матеріально-технічної бази було виявлено, що приміщення, де проводяться заняття за даною ОП, не пристосовані для осіб з особливими потребами. Декан факультету природничих наук повідомив, що за час існування освітньої програми осіб з особливими потребами не навчалось. Протягом онлайн-зустрічі президентом НаУКМА було повідомлено, що нещодавно було проведено професійне обстеження приміщень з метою доопрацювання їх згідно з інклюзивними вимогами (<https://cutt.ly/E9GJuxw>), за результатами якого розроблено план заходів з покращення умов для осіб з особливими потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Врегулювання конфліктних ситуацій відбувається згідно з Положенням "Про політику протидії дискримінації, сексуальним домаганням і булінгу НаУКМА" (<http://surl.li/eurry>). В університеті функціонує Комітет протидії дискримінації і сексуальним домаганням в НаУКМА (<https://cutt.ly/n9FpsPo>). Політику врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із корупцією, визначено як порушення академічної доброчесності у "Положенні про академічну доброчесність здобувачів освіти в НаУКМА" (<https://cutt.ly/k9FpK9E>). Протягом онлайн-зустрічей було підтверджено, що на ОП "Біологія та біотехнологія" випадків порушення норм, які пов'язані із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією, не було. Враховуючи різноманітність конфліктних ситуацій, що можуть виникати під час освітнього процесу, доцільним є ознайомлення здобувачів та НПП зі загальним алгоритмом дій у разі виникнення будь-якої конфліктної ситуації. Такий алгоритм з активними покликаннями на нормативні документи, може бути розміщений на сторінці ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1) НаУКМА має розвинену матеріально-технічну базу: належне наповнення бібліотечних фондів (понад мільйон примірників - з них 160 000 електронних ресурсів), оснащені профільним приладдям лабораторії (демонстраційні та витратні матеріали, обладнання для проведення лабораторних і практичних робіт, а також виконання досліджень у рамках наукових проєктів або під час підготовки кваліфікаційних робіт. 2) Викладачам і здобувачам надається безоплатний доступ до інформаційних ресурсів та іншої інфраструктури ЗВО, а саме: безкоштовний доступ до мережі Інтернет, на базі НаУКМА діє інституційний репозитарій eKMAIR, що містить усі наукові роботи викладачів і здобувачів у вільному доступі. 3) Здобувачам НаУКМА надається психологічна (Центр соціально-психологічної адаптації), інформаційна (студенти мають змогу отримати всю актуальну інформацію через сайт НаУКМА та інформація щодо освітнього процесу розсилається студентам на їх корпоративні пошти, в НаУКМА функціонує

університетське радіо, Відділ міжнародного співробітництва інформує здобувачів щодо можливостей участі у програмах мобільності), організаційна (діяльність Культурно-мистецького центру НаУКМА та Центру кар'єри та працевлаштування, які регулярно організують заходи для студентства, а також діяльність органів самоврядування) та соціальна (можливість отримати матеріальну допомогу та іменну стипендію) підтримка.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Недоліками у контексті даного критерію, що потребують усунення, є 1) Відсутність розвиненої інфраструктури для людей з ООП. 2) Відсутність зручного доступу учасників освітнього процесу до загального алгоритму дій при виникненні конфліктних ситуацій. ЕГ рекомендує керівництву НаУКМА протягом 2023 року вжити заходів для забезпечення студентам з ООП безперешкодного доступу до навчальних приміщень закладу та зручності перебування та навчання на території НаУКМА, а саме: встановлення мнемосхем, контактних стрічок для людей з порушенням зору, облаштування паркувальних місць, місць в аудиторіях, санвузлів, установка пандусів, поручнів вздовж коридорів навчального корпусу та спусків зі сходиць для здобувачів з порушеннями рухового апарату, встановлення вантажних ліфтів для маломобільних груп населення. В умовах воєнного стану та обмежених можливостей фінансування мінімальним засобом забезпечення доступу до навчальних корпусів може бути придбання мобільного пандусу. Також є доцільним розміщення на вебсторінці факультету узагальненого алгоритму дій на випадок конфліктної ситуації з активними покликаннями на нормативні документи до початку 2023-2024 навчального року.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на всі слабкі та сильні сторони, експертна група дійшла висновку, що ОП відповідає Критерію 7. За підкритеріями 7.1, 7.2, 7.3, 7.4 виявлено повну відповідність: 7.1. Наявні на ОП матеріально-технічні ресурси дозволяють досягти цілей та результатів навчання (ОП в цілому забезпечена обладнанням, демонстраційними та витратними матеріалами для проведення навчальної та науково-дослідної роботи); 7.2. НаУКМА забезпечує доступ учасників освітнього процесу до інформаційних ресурсів (Університет має значний бібліотечний фонд, у здобувачів та НПП є доступ до інституційного репозитарію eKMAIR, наукова бібліотека забезпечує безкоштовний доступ до наукометричних баз даних Scopus, Elsevier тощо); 7.3. У ЗВО створені умови для безпечного навчання та здорового способу життя: у лабораторних приміщеннях наявні аптечки, вогнегасники, інформаційні матеріали щодо правил поведінки з реактивами, правил техніки безпеки, є обладнання укриття у разі повітряної тривоги, здобувачі мають змогу відвідувати спортивні секції; 7.4. НаУКМА надає здобувачам різнобічну підтримку (інформування через сайт НаУКМА, корпоративну пошту та соціальні мережі університету, організація заходів Культурно-мистецьким центром, наявність Центру соціально-психологічної адаптації, Центру кар'єри та працевлаштування, можливості отримання матеріальної допомоги та іменних стипендій). За підкритеріями 7.5 та 7.6 виявлені певні недоліки, а саме: відсутність розвиненої інфраструктури для людей з ООП та зручного доступу до узагальненого порядку дій при виникненні конфліктних ситуацій. З урахуванням усіх сильних сторін та недоліків, що можуть бути усунені протягом короткого часу, ЕГ визначає відповідність ОП за Критерієм 7 на рівні В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми "Біологія та біотехнологія" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Національному університеті "Києво-Могилянська академія" регулюються: Положенням про організацію освітнього процесу у НаУКМА, Концепцією забезпечення якості освіти в НаУКМА, Методичними вимогами до структури та змісту навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти у НаУКМА, Наказом Про затвердження документів навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін в НаУКМА, Положенням про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА та ін. Перегляд ОП відбувається за результатами моніторингу якості надання освітніх послуг та опитування здобувачів ВО, випускників, НПП, роботодавців та інших зацікавлених стейкхолдерів. Останній перегляд даної ОП відбувався у 2021 році (<https://cutt.ly/A9LMow6>). Зокрема, була надана пропозиція щодо викладання предметів "Мікробіологія" та "Вірусологія" до курсу "Імунологія", адже мікробіологічні дисципліни надають студенту поняття про мікроорганізми як комплексні антигени. Цю пропозицію було враховано. Протягом онлайн-зустрічей виявлено недостатню обізнаність учасників освітнього процесу щодо періодичності та процедур перегляду освітніх програм.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти задіяні, переважно, у вдосконаленні змісту дисциплін ОП та надавали пропозиції щодо покращення якості освітнього процесу під час опитувань, що проводяться Центром забезпечення якості освіти. Під час інтерв'ювання присутні на онлайн-зустрічі студенти засвідчили, що брали участь в обговоренні змін до наповнення курсів, однак до офіційних процедур перегляду ОП залучені не були. Студентське самоврядування може брати участь у періодичному перегляді ОП. Під час проведення Вченої ради є представники від студентства, що можуть вносити свої пропозиції та рекомендації. Після проведення подібних заходів самоврядування має змогу проінформувати студентів, які зміни були внесені і що обговорювалося на даних зустрічах. Також члени студентського самоврядування мають можливість звернутися до Ради молодих вчених з наданням пропозицій, і за їх поданням ця структура може надавати рекомендації для перегляду ОП. Під час онлайн-зустрічі з фокус-групою представники самоврядування повідомили, що мали можливість висловити зауваження та пропозиції щодо вдосконалення освітньої програми при безпосередньому спілкуванні з НПП та керівництвом факультету, однак вони не фіксувалися у протоколах та інших офіційних документах.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факультет природничих наук має тісну і тривалу співпрацю з академічними науково-дослідними інститутами (зокрема, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного, Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена, Інститут молекулярної біології і генетики, Інститут клітинної біології та генетичної інженерії, Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна, Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця, Інститут мікробіології та вірусології ім. Д. К. Заболотного) (<https://bit.ly/3l5YqzG>). Співробітники Інституту молекулярної біології і генетики, Інституту клітинної біології та генетичної інженерії та Інституту мікробіології та вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України викладають на ОП “Біологія та біотехнологія” на засадах сумісництва, тому мають змогу брати безпосередню участь у перегляді та оновленні ОП. На онлайн-зустрічах зі стейкхолдерами було отримано підтвердження того, що викладачі-сумісники надавали гаранту та робочій групі свої пропозиції щодо оновлення ОП. Як зазначила гарант ще кілька років тому здобувачі вищої освіти навчалися на ОП “Біологія”, проте ініціативною групою завдяки консультуванню з роботодавцями було прийняте рішення щодо модернізації ОП і введення нових навчальних дисциплін біотехнологічного профілю. Роботодавці залучені до процедур забезпечення якості ОП як партнери та мали змогу висловлювати свої побажання при проведенні громадського обговорення проекту ОП за допомогою онлайн форми для опитування, яка є у вільному доступі на веб-сторінці НаУКМА (<https://bit.ly/3Ht9EFZ>). На регулярній основі проводяться відкриті лекції для студентів для ознайомлення з потенційними місцями роботи. Роботодавці систематично беруть участь у Ярмарку кар'єри у Могилянці (<https://bit.ly/3YiJTuX>), де можуть безпосередньо поспілкуватися зі здобувачами вищої освіти та розповісти про перспективи їхнього майбутнього працевлаштування. Зовнішні стейкхолдери задіяні у складанні програм дослідницької та дипломної практик, вносять свої зауваження та правки, забезпечують керівництво експериментальною роботою студентів безпосередньо на місцях проведення практик.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На базі НаУКМА функціонує Центр кар'єри та працевлаштування студентів та випускників (<https://cutt.ly/N9HVbPT>), що допомагає студентам і випускникам у пошуках роботи. Центр також займається відслідковуванням кар'єрного шляху випускників та періодично оприлюднює довідку про їх працевлаштування (<http://surl.li/equty>). ЗВО використовує різні засоби для збирання інформації про кар'єрний шлях: аналіз інформації у соцмережах, інформацію від Асоціації випускників НаУКМА або отриману під час розсилок випускникам чи при безпосередньому спілкуванні НПП з випускниками. Існує відділ по роботі з випускниками НаУКМА. На онлайн зустрічах з випускниками ОП та викладачами кафедри біології було з'ясовано, що адміністрація факультету природничих наук підтримує тісний зв'язок з випускниками та моніторить їх кар'єрний шлях для аналізу досягнення цілей ОП “Біологія та біотехнологія”. На кафедрі біології доцент І. М. Фуртат з власної ініціативи підтримує контакт з випускниками та має можливість отримати інформацію щодо їх працевлаштування та кар'єрного шляху. Під час онлайн-зустрічі випускники підтвердили отримання регулярних розсилок від НаУКМА, що свідчить про тісний зв'язок Університету з випускниками ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У НаУКМА функціонує Центр забезпечення якості освіти, який проводить регулярні опитування (декілька за семестр) здобувачів щодо змісту навчальних дисциплін, рівня задоволеності організацією освітнього процесу, якістю

викладання тощо. Здобувачі підтвердили свою участь у таких опитуваннях. Статистика опитувань <http://surl.li/eqadr>, оприлюднена на сторінці Центру, свідчить про достатньо активну участь здобувачів, що навчаються на ОП "Біологія та біотехнологія" у таких опитуваннях. Однак у ЗВО відсутня практика оприлюднення узагальненого аналізу зауважень та пропозицій здобувачів, отриманих в ході опитувань, тому моніторинг реагування на них є неможливим. За свідченням здобувачів їх пропозиції щодо оновлення змісту навчальних дисциплін, висловлені під час опитувань та при безпосередньому спілкуванні з викладачами, були враховані. Керівник Центру забезпечення якості освіти під час зустрічі повідомив, що за результатами звернень студентів розглядається питання про усунення окремих НПП від викладання на ОП "Біологія та біотехнологія". Отже, в цілому існуюча система забезпечення якості дозволяє оперативно реагувати на виявлені недоліки, однак може бути вдосконалена в плані підвищення її прозорості.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Остання акредитація ОП "Біологія та біотехнологія" відбувалася у 2022 році. На онлайн-зустрічі гарант ОП повідомила ЕГ, що була проведена робота щодо оновлення ОП відповідно до зауважень попередньої акредитації. Зокрема, була усунена невідповідність у кредитах, що стосується практичної частини підготовки здобувачів. А саме, ОП "Біологія та біотехнологія" редакції 2021 р. передбачала 9 кредитів ЄКТС для трьох практик: "Практика навчальна польова з зоології безхребетних" (3 кредити), "Практика навчальна польова з зоології хордових та ботаніки" (3 кредити), "Практика дослідницька" (3 кредити) та 15 кредитів для виконання кваліфікаційної роботи бакалавра. Після оновлення ОП (редакція 2022 р.) було додано ще одну практику - "Практика дипломна" (15 кредитів), а для виконання бакалаврської роботи було відведено 3 кредити ЄКТС. Таким чином, ОП "Біологія та біотехнологія" у редакції 2022 р. було приведено у відповідність до вимог "Стандарту вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 09 "Біологія", спеціальність 091 "Біологія"", де зазначено, що [не менше 10 % обсягу освітньої програми має бути відведено на практику]. Також було змінено перелік нормативних і вибіркових навчальних дисциплін зі збереженням кредитів ЄКТС для відповідних дисциплін у кожному блоці: "1. Нормативні навчальні дисципліни та практика" і "2. Вибіркові навчальні дисципліни та практика". Так, вибіркові дисципліни "Біотехнологія рослин", "Біотехнологія тваринних геномів", "Молекулярні основи біотехнології" отримали статус нормативних навчальних дисциплін, а "Генетика", "Біофізика", "Теорія еволюції" стали вибірковими дисциплінами професійної та практичної підготовки.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті НаУКМА сформована культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітніх програм та освітньої діяльності. Внутрішня система забезпечення якості освіти в НаУКМА об'єднує всіх учасників освітнього процесу, в тому числі студентське самоврядування, наглядову раду, ректорат, факультет, кафедру, НПП, здобувачів і роботодавців. Академічна спільнота задіяна у процедурі внутрішнього забезпечення якості ОП: бере участь у розробці, оновленні, реалізації ОП, її моніторингу, вносить пропозиції щодо усунення недоліків. На офіційному сайті університету є окремий розділ "Центр забезпечення якості освіти НаУКМА" (<https://cutt.ly/W9HVE54>), який сприяє розвитку ОП та освітньої діяльності за освітньою програмою "Біологія та біотехнологія". Між структурними підрозділами НаУКМА чітко розподілені обов'язки для якісного забезпечення освітнього процесу. Ректорат відповідає за організацію та вдосконалення освітнього процесу в ЗВО, затверджує навчальні плани, графіки освітнього процесу, перевіряє методичне забезпечення з дисциплін, організаційно-методичне забезпечення всіх видів практики. Факультет природничих наук відповідає за формування педагогічного навантаження кафедр, контролює дотримання розкладу занять, періодичність відвідування студентами занять, оформлення викладачами результатів поточного та підсумкового контролів. Кафедра забезпечує виконання навчальної, методичної та наукової роботи; підготовку силабусів навчальних дисциплін. Академічна спільнота також залучена до забезпечення системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях співробітників НаУКМА та кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти (програма Unichек). Протягом онлайн-зустрічі було виявлено, що здобувачі недостатньо ознайомлені з процедурою перегляду ОП. Університет успішно сприяє працевлаштуванню випускників даної ОП (<https://cutt.ly/89LF6EQ>; <https://cutt.ly/V9Fymv6>). Також існує постійний зв'язок між студентами, викладачами, випускниками та адміністрацією через соціальні мережі чи шляхом прямого спілкування. За допомогою анонімного опитування студентів здійснюється оцінювання рівня їхньої задоволеності якістю викладання нормативних і вибіркових навчальних дисциплін. Результати опитування обговорюються на засіданнях кафедри і можуть впливати на рішення кафедри щодо продовження співпраці з викладачем, який отримав негативні відгуки від студентів про якість викладання. В опитуванні є відкриті питання, де студент може висловити свою позицію та написати свої зауваження.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1) Сприяння працевлаштуванню здобувачів та випускників та відслідковування їх кар'єрного шляху. На базі НаУКМА функціонує Центр кар'єри та працевлаштування студентів та випускників, що допомагає їм у пошуках роботи, відслідковує кар'єрний шлях за допомогою різних засобів (аналіз інформації у соцмережах, інформація від Асоціації випускників НаУКМА або отримана під час розсилок випускникам чи при безпосередньому спілкуванні НПП з випускниками) та періодично оприлюднює довідку про працевлаштування випускників. 2) Різномісна участь роботодавців у забезпеченні якості освіти, що дозволяє оперативно реагувати на тенденції розвитку галузі та потреби ринку праці (залучення до викладання на ОП персоналу академічних установ, організація відкритих лекцій, проведення практики та експериментальних робіт під керівництвом активних дослідників, участь у Ярмарку кар'єри тощо).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

1) Гарант і робоча група ОП до перегляду ОП "Біологія та біотехнологія", окрім НПП, що працюють в НаУКМА за основним місцем, залучають зовнішніх стейкхолдерів (представників академічних науково-дослідних інститутів НАН України та галузевих академій), які за сумісництвом викладають на аналізованій ОП. В обговоренні проєкту ОП "Біологія та біотехнологія" здобувачі вищої освіти та представники виробничої біотехнології практично не беруть участі. Рекомендація: з початку 2 семестру 2022-2023 н.р. налагодити комунікацію з представниками промислового сектору біотехнологічного профілю, гаранту та Центру забезпечення якості освіти провести просвітницьку роботу з учасниками освітнього процесу з приводу процедур та періодичності перегляду освітніх програм та ознайомити з нормативною базою НаУКМА. 2) Відсутній моніторинг впровадження пропозицій та реагування на зауваження здобувачів, отриманих у процесі опитування, та практика фіксації пропозицій здобувачів та представників органів студентського самоврядування у документах (протоколи засідань кафедри, Вченої ради тощо). ЕГ рекомендує Центру забезпечення якості освіти та гаранту висвітлювати результати такого моніторингу на відповідній вебсторінці та під час засідань випускової кафедри.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Загалом, ОП відповідає Критерію 8. Зокрема, повністю відповідає вимогам підкритеріїв 8.3, 8.4, 8.6, 8.7: роботодавці залучаються до формування змісту ОП, НаУКМА підтримує тісний зв'язок з випускниками та проводить моніторинг успішності їх працевлаштування та кар'єрного шляху, результати зовнішнього забезпечення якості освіти враховані при перегляді ОП, у НаУКМА створено культуру якості освіти та академічної доброчесності, академічна спільнота задіяна у процедурі внутрішнього забезпечення якості ОП (бере участь у розробці, оновленні, реалізації ОП, її моніторингу, вносить пропозиції щодо усунення недоліків). За підкритеріями 8.1, 8.2 та 8.5 були виявлені певні недоліки, а саме: протягом онлайн-зустрічей виявлено недостатню обізнаність учасників освітнього процесу щодо періодичності та процедур перегляду освітніх програм, відсутній моніторинг впровадження пропозицій та реагування на зауваження здобувачів, отримані в процесі опитування, відсутня практика фіксації пропозицій здобувачів та представників органів студентського самоврядування у документах (протоколи засідань кафедри, Вченої ради тощо). Зважаючи на повну відповідність ОП за більшістю підкритеріїв критерію 8 з недоліками за підкритеріями 8.1, 8.2 та 8.5, які можуть бути виправлені за короткий час, ЕГ був визначений рівень відповідності В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу Національного університету "Києво-Могилянська академія" регулюються такими нормативними документами: Статут НаУКМА (<https://cutt.ly/n9J5kmL>), Положення про організацію освітнього процесу у НаУКМА, Положення про дистанційне навчання в НаУКМА, Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у НаУКМА, Положення про самостійну роботу студентів НаУКМА, Положення про слухачів Національного університету "Києво-Могилянська академія" тощо. Зазначені документи містять детальний опис прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу. Нормативна база НаУКМА оперативно адаптується під вимоги часу, що засвідчує наявність нормативних документів, які регламентують процедури організації освітнього процесу, зокрема, під час воєнного стану (Наказ Про особливості організації освітнього процесу, проведення заліково-екзаменаційних сесій в умовах воєнного стану (<https://cutt.ly/x9J6PPVta> ін.).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

На веб-сторінці НаУКМА наявний окремий портал для громадського обговорення проектів освітніх програм (<https://bit.ly/3kPGOYP>), де всіх стейкхолдерів (здобувачів вищої освіти, випускників освітньої програми, роботодавців, представників академічної спільноти, співробітників НаУКМА, представників інших груп стейкхолдерів) запрошують залишити відгуки, побажання та пропозиції для покращення освітніх програм. Проект ОП "Біологія та біотехнологія" редакції 2021 р. був розміщений на офіційному сайті НаУКМА у розділі "Громадське обговорення проектів освітніх програм" (<https://cutt.ly/s9H5Mhd>). Протягом місяця (з 10 листопада по 10 грудня 2021 р.) кожен бажаючий мав змогу долучитися зі своїми пропозиціями та зауваженнями. Результати обговорення розміщені на відповідній вебсторінці <http://surl.li/eqyuz>. Як зазначила гарант ОП проф. Т.К. Терновська, проект ОП "Біологія та біотехнологія" редакції 2022 р. не проходив процедуру громадського обговорення, оскільки було враховано всі зауваження ЕГ, яка проводила попередню акредитацію у 2022, та здійснено відповідні зміни у структурі ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Кожен бажаючий може ознайомитися з ОП "Біологія та біотехнологія", адже вона знаходиться у відкритому доступі на сайті НаУКМА (<https://cutt.ly/29H7Q9B>). В умовах карантинних обмежень та воєнного стану позитивною практикою є дистанційне навчання на платформі DisEdu (<https://cutt.ly/X9Fy4Y8>), що забезпечує доступ до всієї необхідної інформації щодо навчальних дисциплін - силабусів, тестів, опитувань, завдань до занять. Протягом онлайн-зустрічі ЕГ мала змогу пересвідчитись, що здобувачі орієнтуються у використанні цієї платформи. Через корпоративну пошту, що наявна у кожного студента, відбувається інформування студентів щодо актуальної інформації про освітню програму або можливості надати свої пропозиції та рекомендації. Однак силабуси дисциплін не є загальнодоступними, здобувачі можуть ознайомитися зі змістом освітніх компонентів, видами навчальних занять та формами контрольних заходів лише перед початком курсу. НаУКМА, крім офіційних каналів зв'язку, також широко використовує й неформальні: Telegram-канали та соціальні мережі.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Позитивними практиками є: 1) практика інформування студентів шляхом розсилання листів на корпоративні пошти щодо змін, які стосуються удосконалення ОП, а також використання для розміщення актуальної інформації платформи дистанційного навчання DisEdu; 2) швидку адаптацію нормативної бази до вимог часу; 3) використання різноманітних каналів неформальної комунікації зі студентами (Telegram-канали, сторінки у Facebook).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Інформація щодо змісту навчальних дисциплін, яка висвітлюється в силабусах, є недоступною широкому загалу. НПП та гаранту ОП рекомендується оприлюднювати таку інформацію на сторінці освітньої програми для створення вступникам і здобувачам можливості заздалегідь ознайомлюватися з її змістовим наповненням (цілями, завданнями та програмними результатами навчання нормативних і вибіркових навчальних дисциплін, темами лекційних і семінарських занять, завданнями для самостійного опрацювання, критеріями оцінювання та ін.).

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма в цілому відповідає Критерію 9. Зокрема, підкритерію 9.1, за яким освітня діяльність на ОП регулюються нормативними документами, у яких зазначені права і обов'язки студентів Національного університету "Кієво-Могилянська академія"; підкритерію 9.2, відповідно до вимог якого проект ОП був опублікований у вільному доступі та кожен бажаючий міг внести свої пропозиції та зауваження. У розрізі підкритерію 9.3 було виявлено недолік, що може бути усунений за короткий проміжок часу, а саме: силабуси дисциплін не є загальнодоступними, здобувачі можуть ознайомитися зі змістом освітніх компонентів, видами навчальних занять та формами контрольних заходів лише перед початком курсу. Враховуючи сильні та слабкі сторони ОП, виявлені при застосуванні вимог критерію 9, рівень відповідності за даним критерієм визначено як В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Експертній групі були створені належні умови для проведення акредитаційної експертизи. Колектив НаУКМА, гарант ОП та інші учасники з боку ЗВО всебічно сприяли якісному ознайомленню експертів з необхідною інформацією.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Зінченко Оксана Юріївна

Члени експертної групи

Стасик Олена Георгіївна

Якунін Михайло Олександрович